

LISTOPAD 2023

DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY KLESZCZEWO

Fot. Urząd Gminy Kleszczewo

URZĄD GMINY KLESZCZEWO
UL. POZNAŃSKA 4, 63-005 KLESZCZEWO
WWW.KLESZCZEWO.PL

Spis treści

WSTĘP	3
1. Ogólne informacje o gminie	3
2. Sytuacja gminy na tle powiatu oraz województwa	4
2.1. Demografia	4
2.2. Pomoc społeczna, bezpieczeństwo publiczne, opieka zdrowotna, organizacje społeczne i edukacja	7
2.3. Rynek pracy, gospodarka, infrastruktura i środowisko	11
2.4. Kultura, turystyka, sport i rekreacja	16
3. Wstępne badanie ankietowe problematyki rewitalizacji na terenie gminy	18
3.1. Organizacja badania	18
3.2. Zidentyfikowane problemy społeczne obszaru gminy	20
3.3. Podsumowanie badania	25
4. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR)	26
4.1. Wyznaczenie jednostek analitycznych (JA) i ich charakterystyka	26
4.2. Dobór wskaźników do analizy oraz zebranie danych	29
4.3. Analiza pozyskanych danych	31
5. Obszar zdegradowany (OZ)	46
6. Obszar rewitalizacji (OR)	48

WSTĘP

Zgodnie z Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027, Gminny Program Rewitalizacji jest sporządzany dla obszaru rewitalizacji, wyznaczonego w drodze uchwały rady gminy. Potwierdzeniem spełnienia przez obszar zdegradowany przesłanek jego wyznaczenia jest diagnoza gminy, obejmująca analizę negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych dla całego obszaru gminy. Diagnoza przygotowana jest z wykorzystaniem obiektywnych i weryfikowalnych mierników oraz metod badawczych, dostosowanych do lokalnych uwarunkowań. Do przygotowania diagnozy powinny być wykorzystane także najbardziej aktualne dane, którymi gmina dysponuje lub które może pozyskać. W oparciu o powyższe przesłanki sporządzona została **diagnoza gminy, w tym diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych, służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR) Gminy Kleszczewo.**

1. Ogólne informacje o gminie

Gmina Kleszczewo leży w środkowej części województwa wielkopolskiego, w powiecie poznańskim, na wschód od Poznania i jest jedną z gmin aglomeracji poznańskiej. Kleszczewo ma bardzo korzystne położenie – przesądza o tym przede wszystkim sąsiedztwo Poznania, stolicy drugiego co do wielkości województwa w Polsce, miasta będącego centrum gospodarczym, naukowym i kulturalnym, jednego z najdynamiczniej rozwijających się regionów w kraju.

Gmina liczy ok. 10 tysięcy mieszkańców. Liczba ta szybko rośnie, co jest związane z intensywnym rozwojem budownictwa mieszkaniowego, jak również wysokim przyrostem naturalnym, który jest z kolei konsekwencją niskiej średniej wieku mieszkańców. Na terenie gminy jest 16 miejscowości. Ciekawostką jest to, że w najmniejszej miejscowości jest zaledwie jeden jednorodzinny budynek mieszkalny, a siedziba gminy mieści się w miejscowości, która jest w gminie dopiero trzecia pod względem liczby mieszkańców.

Niewątpliwie dużym atutem gminy jest przebiegająca przez jej teren transeuropejska autostrada A2 Wschód - Zachód oraz krajowa droga ekspresowa S5 Północ - Południe, łącząca Poznań z Gdańskiem i Wrocławiem. Obie trasy krzyżują się na położonym w centralnej części gminy węźle „Poznań – Wschód”, natomiast bezpośredni dostęp z terenu gminy do tych obu tych tras zapewnia węzeł „Kleszczewo” na trasie S5. Przez teren gminy przebiega także droga wojewódzka nr 434 Kleszczewo – Rawicz. Drogi powiatowe, przebiegające przez gminę Kleszczewo, to odcinki dróg nr: 2410P Swarzędz – Środa, 2429P Tulce – Kostrzyn, 2438P Poznań – Tulce, 2440P Tulce – Bugaj, 2441P Kostrzyn – Kleszczewo, 2446P Krerowo – Węgierskie, 2447P Śródka – Krerowo.

Geograficznie obszar gminy stanowi fragment Równiny Wrzesińskiej - wysoczyzny morenowej o prawie płaskiej powierzchni, usytuowanej na wysokości 85-100 m n.p.m. Rolnicze krajobrazy Równiny Wrzesińskiej to typowy obraz gminy. Niski wskaźnik lesistości, który wynosi zaledwie 2,1%, jak również niewielka powierzchnia zajęta przez zbiorniki wodne – 0,7%, to konsekwencja intensywnego wykorzystania gleb do produkcji rolnej.

Powierzchnia gminy wynosi 74,39 km². W ramach podziału administracyjnego wydzielonych zostało 14 jednostek pomocniczych – sołectw, tj.: Bylin, Gowarzewo, Kleszczewo (wraz z miejscowościami Bugaj i Lipowiec), Komorniki, Krerowo, Krzyżowniki, Markowice, Nagradowice, Poklatki, Szewce, Śródka, Tanibórz, Tulce oraz Zimin.

2. Sytuacja gminy na tle powiatu oraz województwa

W pierwszym etapie prac nad diagnozą dokonano analizy - porównania ogólnej sytuacji gminy Kleszczewo w zakresie głównych obszarów funkcjonowania gminy do powiatu poznańskiego oraz województwa wielkopolskiego.

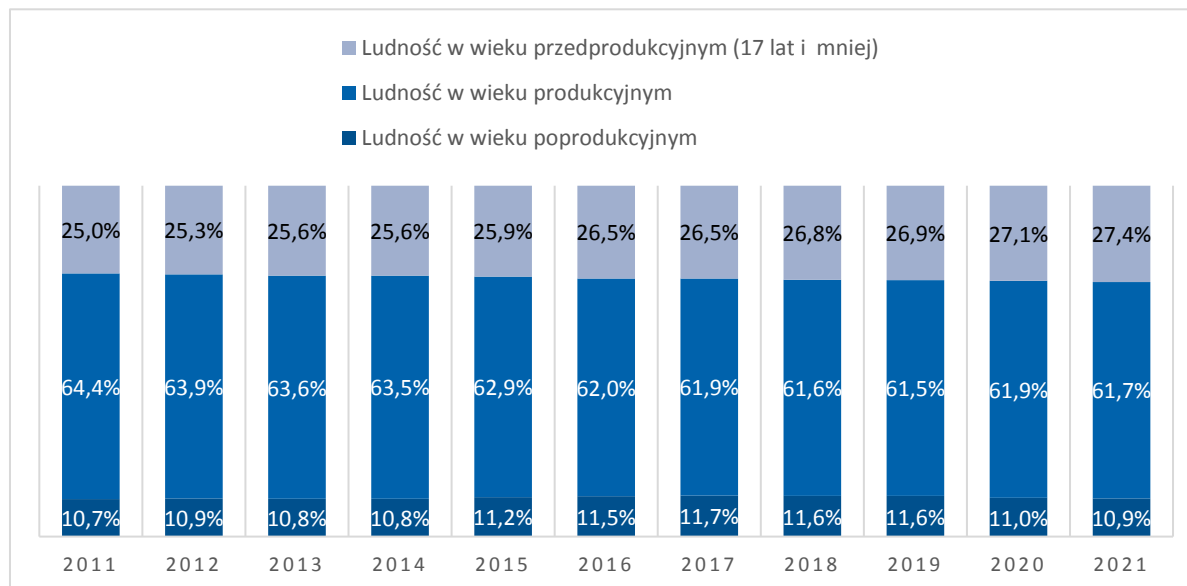
2.1. Demografia

Liczba mieszkańców gminy w latach 2011-2021 wahała się między 6.384 (wartość najniższa zanotowana w 2011 roku) a 10.880 (wartość najwyższa zanotowana w 2021 roku). Porównując liczbę mieszkańców z 2021 roku do 2011 roku można stwierdzić, iż nastąpił **dynamiczny jej wzrost - o 70,43%**.

Ważną kwestią, składającą się na ogólny obraz sytuacji społecznej gminy, jest także **udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem**. Z Wykresu 1. wynika, że **odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym** w latach 2011-2021 prezentował zbliżony poziom z niewielkimi zmianami oscylującymi na poziomie jednego procenta, gdzie w 2011 roku było to 10,7%, a w roku 2021 roku 10,9%. W skali całego powiatu poznańskiego sytuacja jest zbliżona. Są to wielkości zdecydowanie korzystniejsze niż średnia dla całego kraju, która w 2021 roku wyniosła prawie 22%.

W analizowanym okresie odsetek ludności w wieku produkcyjnym spadł z 64,4% w 2011 roku do 61,7% w 2021 roku, wzrósł natomiast odsetek grupy osób w wieku przedprodukcyjnym - z 25% do 27,4%. Podobne tendencje w tych dwóch grupach ekonomicznych zanotowano w analizowanym okresie w powiecie poznańskim.

Wykres 1. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w gminie Kleszczewo

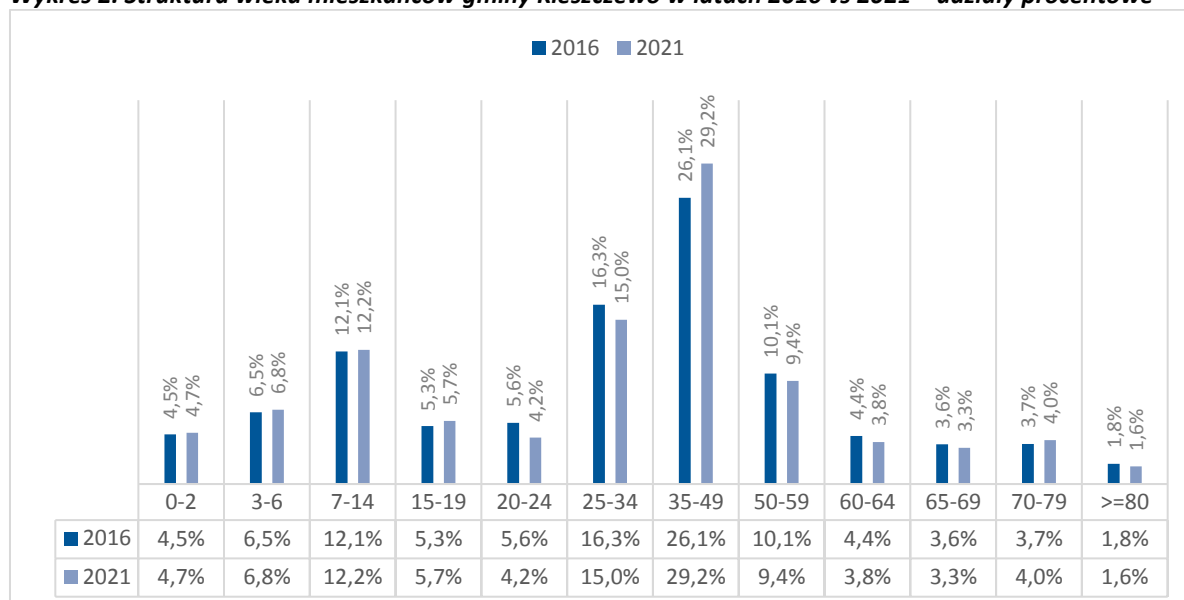
Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy.monitorrozwaju.pl

Liczba i struktura wieku mieszkańców oraz zmiany zachodzące w ich obrębie wpływają na popyt na różnego rodzaju usługi, infrastrukturę techniczną, nieruchomości mieszkaniowe i komercyjne, a także na miejsca pracy. Równocześnie sytuacja demograficzna wyznacza potencjalny zasób siły roboczej i, w konsekwencji, zdolność do generowania podatków. W tym aspekcie analizie poddano strukturę wieku mieszkańców gminy, co zostało przedstawione na Wykresie 2. W latach 2016-2021 największy wzrost nastąpił w grupie aktywnych zawodowo: 35-49 lat; mniejsze wzrosty odnotowano

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

grupach 3-6 lat i 15-19 lat. Największy spadek nastąpił w grupie aktywnych zawodowo: 20-24 lat, a mniejsze spadki odnotowano w grupach: 25-34 lata oraz 50-59. Wskazane trendy zmian korzystnie wpłynęły na strukturę jakościową populacji gminy.

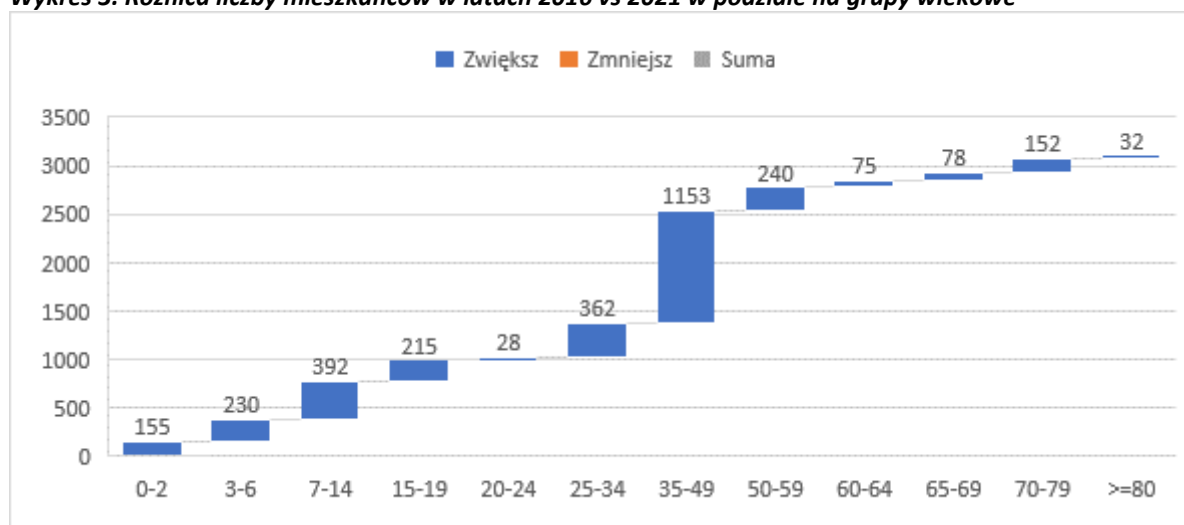
Wykres 2. Struktura wieku mieszkańców gminy Kleszczewo w latach 2016 vs 2021 – udziały procentowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy.monitorrozwoju.pl

Na Wykresie 3. zobrazowano skalę zmian liczby ludności w poszczególnych grupach wiekowych. Dane w ujęciu kaskadowym ukazują, w formie przepływu, zachodzące zmiany oraz ich wielkość w ujęciu całkowitym. Wykres ten przedstawia zatem sytuację demograficzną w gminie pod innym kątem niż ta przedstawiona wcześniej. Jak ukazuje wykres, pozytywną przesłanką sytuacji demograficznej w gminie jest wzrost populacji w każdej grupie wiekowej. **Ogółem liczba mieszkańców w tym okresie wzrosła o 3.112 osób, co uznać należy za bardzo korzystną sytuację.**

Wykres 3. Różnica liczby mieszkańców w latach 2016 vs 2021 w podziale na grupy wiekowe

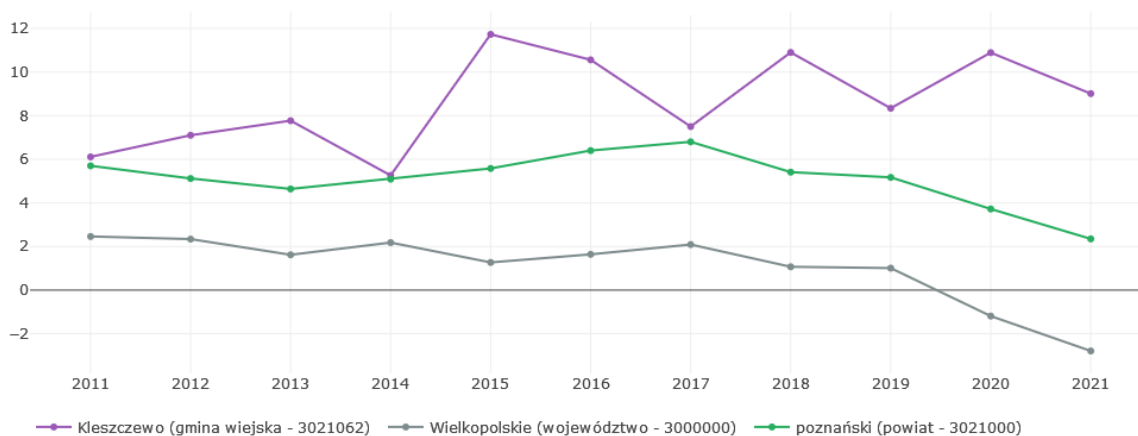

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy.monitorrozwoju.pl

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

Przyrost naturalny (różnica między urodzeniami żywymi a zgonami) w gminie w 2021 roku **był dodatni i wyniósł +98 osób**. Podobnie w latach 2011-2020 w każdym roku przyrost naturalny w gminie był dodatni i notował wysokie wartości w przedziale od 38 do 113 osób w 2020 roku, w odróżnieniu do powiatu poznańskiego oraz województwa wielkopolskiego, w których można było zaobserwować spadki przyrostu naturalnego. W celach porównawczych na Wykresie 4. przedstawiono dane dotyczące przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców dla gminy, powiatu poznańskiego oraz województwa wielkopolskiego. Wynika z niego, że zdecydowanie najkorzystniejsza sytuacja w tym zakresie w większości analizowanego okresu występowała w gminie Kleszczewo.

Wykres 4. Przyrost naturalny w gminie Kleszczewo, powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców

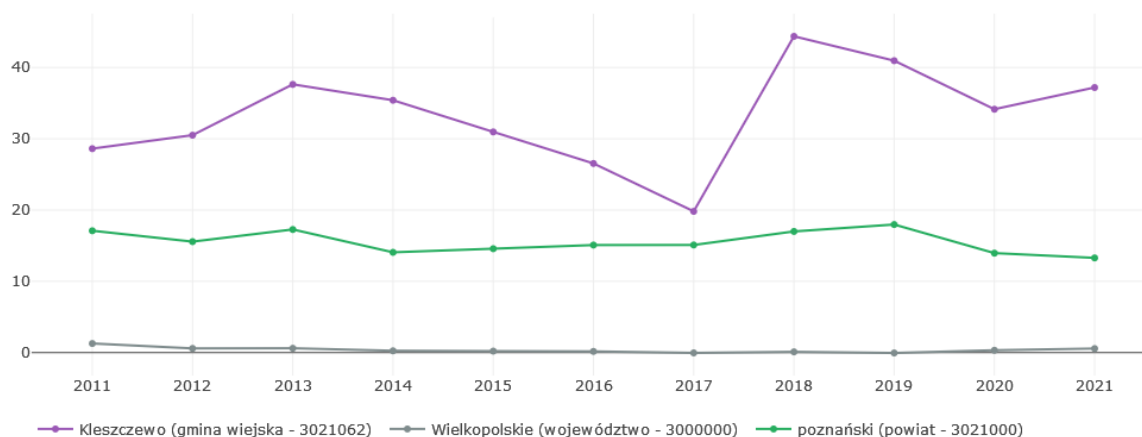
Źródło: analizy.monitorrozwoju.pl

Saldo migracji¹ w gminie Kleszczewo w latach 2011-2021 notowało tylko wysokie dodatnie wartości w przedziale od + 155 do + 395 osób. W związku z tym **w całym analizowanym okresie saldo migracji w gminie było dodatnie i przyjęło skumulowaną wartość + 2.925 osób**. W tym samym przedziale czasowym saldo migracji dla powiatu poznańskiego oraz województwa wielkopolskiego miało podobny charakter - wartości wskaźnika przyjmowały dodatnie wartości w całym okresie z tym, że w gminie Kleszczewo charakteryzowało się ono wysoką dynamiką. W celach porównawczych na Wykresie 5. przedstawiono dane dotyczące salda migracji w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców, które potwierdzają powyższe wnioski. W gminie **migracje zdecydowanie pozytywnie wpływają** na jej sytuację demograficzną.

¹ Saldo migracji - różnica liczby osób przybyłych w danym okresie do danej jednostki administracyjnej/kraju z zagranicy i liczby osób, które w tym okresie wyjechały z tej jednostki/kraju za granicę

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

Wykres 5. Saldo migracji w gminie, powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców

Źródło: *analizy.monitorrozwoju.pl*

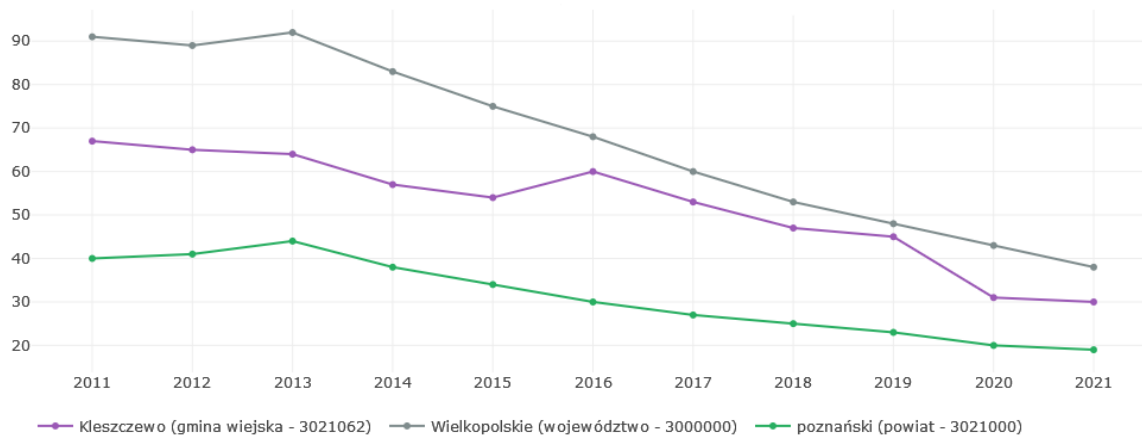
2.2. Pomoc społeczna, bezpieczeństwo publiczne, opieka zdrowotna, organizacje społeczne i edukacja

W gminie Kleszczewo zadania z zakresu pomocy społecznej wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczewie. Powody udzielenia pomocy finansowej lub rzeczowej to głównie: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, ochrona macierzyństwa, wielodzietność, bezrobocie, bezradność życiowa, alkoholizm, rodziny niepełne, bezdomność, przemoc w rodzinie czy trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Liczba osób **korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej** w gminie ma tendencję spadkową za wyjątkiem 2016 roku, w którym korzystały z niej 464 osoby. W 2011 roku korzystało z niej 426 osób, natomiast w 2021 roku już tylko 329 osób. Spadek w analizowanym okresie (2011-2021) wyniósł 97 osób, **czyli 22,8%**. W oparciu o powyższe dane wnioskować można, że w gminie Kleszczewo **poprawia się sytuacja materialna osób najbardziej potrzebujących**. Trend w tym zakresie jest spadkowy i porównywalny do tego notowanego w powiecie poznańskim oraz w województwie wielkopolskim, co ukazano na Wykresie 6.

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

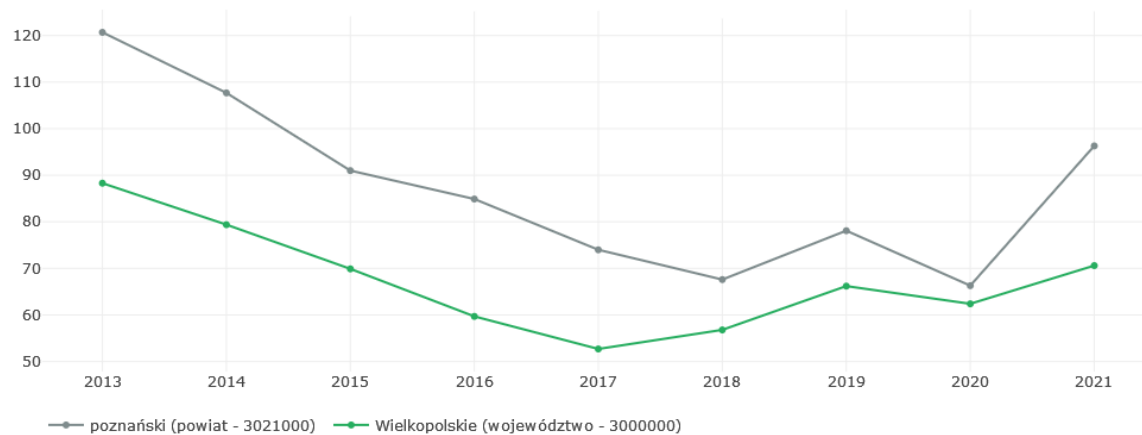
Wykres 6. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców

Źródło: analizy.monitorrozwoju.pl

Zadania na rzecz zabezpieczenia ładu i porządku publicznego oraz zwalczania przestępczości realizuje Posterunek Policji w Kleszczewie. Działania priorytetowe jednostki to ograniczenie zjawiska spożywania alkoholu, spowodowanie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości, utrzymanie ładu i porządku publicznego oraz wyeliminowanie przypadków gromadzenia się młodzieży w porze wieczorowo-nocnej w różnych rejonach Kleszczewa. Z danych powiatowych wynika, że w latach 2013-2021 (dane powiatowe) liczba przestępstw przeciwko mieniu na 10 tys. mieszkańców **spadła o 20,2%**, ale była, w analizowanym okresie, **wyższa niż w przypadku województwa wielkopolskiego**.

Wykres 7. Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych przeciwko mieniu na 10 tys. mieszkańców (dane powiatowe)

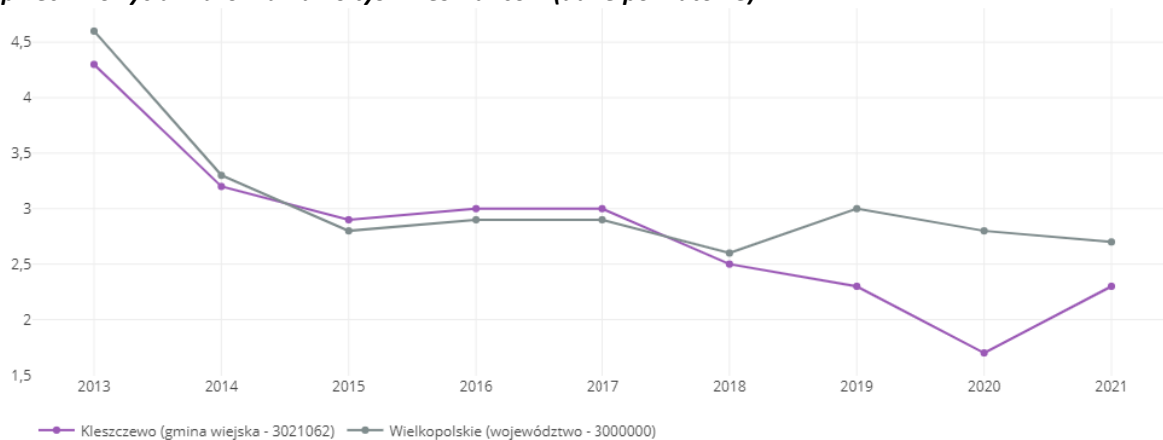

Źródło: analizy.monitorrozwoju.pl

Podobną tendencję zanotowano w zakresie przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu na 10 tys. mieszkańców (dane powiatowe). Ich liczba w latach 2013-2021 **spadła o 46,5%**, a wartość wskaźnika w powiecie w 2021 roku (2,3) była niższa od tego notowanego w woj. wielkopolskim (2,7).

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

Wykres 8. Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych przeciwko życiu i zdrowiu na 10 tys. mieszkańców (dane powiatowe)

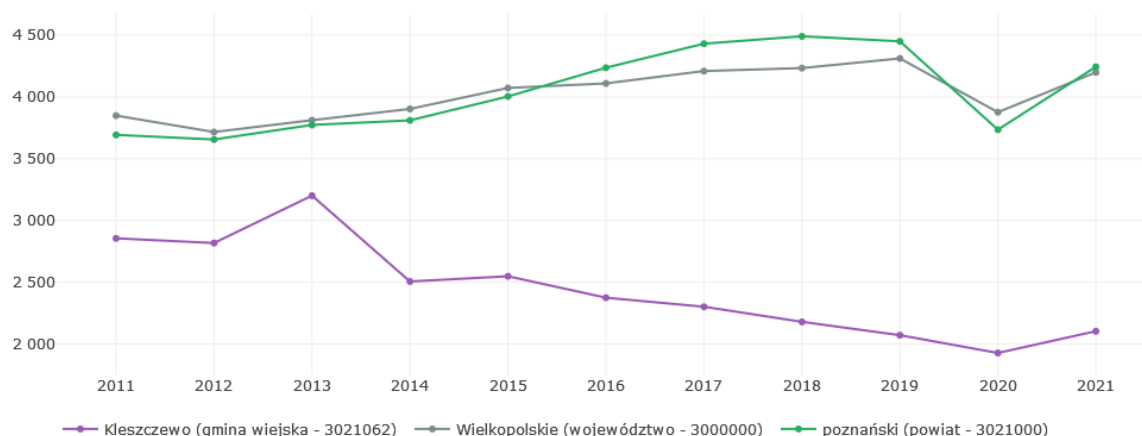

Źródło: analizy.monitorrozwoju.pl

W odniesieniu do **opieki zdrowotnej mieszkańców**, z danych powiatowych wynika, że w gminie Kleszczewo na 1.000 mieszkańców dostępnych było tylko 0,8 łóżka szpitalnego (dane powiatowe), co jest wynikiem znacznie niższym od średniej dla woj. wielkopolskiego (2,8 łóżka). Niższa od średniej wojewódzkiej jest także liczba lekarzy i dentyistów pracujących według podstawowego miejsca pracy na 1.000 mieszkańców (dane powiatowe) - 0,7 gmina i 1,0 województwo.

W latach 2011-2021 w gminie Kleszczewo spadła o 26% liczba porad lekarskich na 1.000 mieszkańców, natomiast trend wzrostowy odnotowano w powiecie poznańskim i województwie (zanotowano odpowiednio wzrost o 14,9% i 9%). Jak ukazują dane z Wykresu 9., wartość wskaźnika dla gminy w całym okresie była znacząco niższa od wartości notowanych w powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim. W 2021 roku przyjęła ona wartość 2.103.

Wykres 9. Liczba porad lekarskich na 1.000 mieszkańców w gminie, powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim

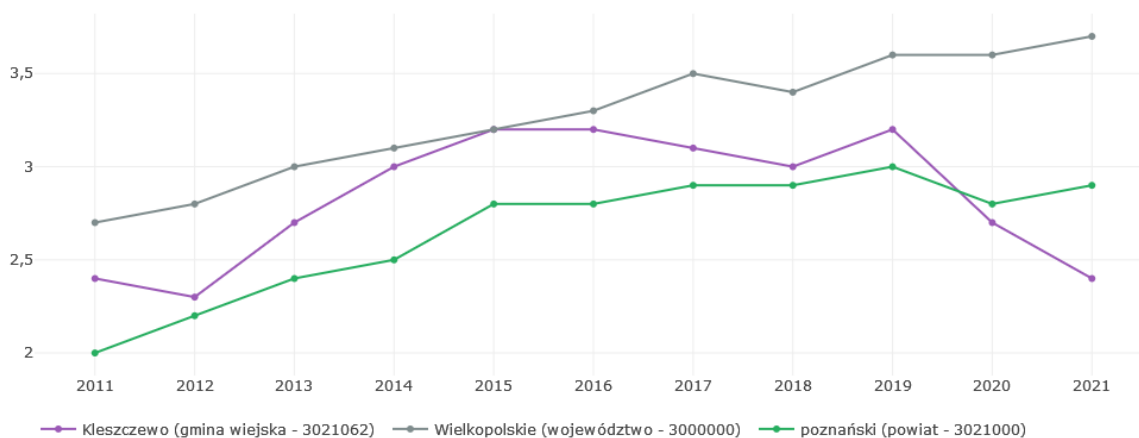
Źródło: analizy.monitorrozwoju.pl

Kolejnym istotnym obszarem funkcjonowania gminy i jej mieszkańców jest **działalność społeczna**. W tej kwestii ważna jest liczba organizacji społecznych działających w gminie. W 2021 roku liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wynosiła 26, co jest wartością wyższą o 11 względem roku 2011 (15 podmiotów). Wskaźnik ten jest istotny, gdyż obrazuje poziom

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

zaangażowania mieszkańców gminy oraz ich gotowość do włączania się w realizowanie polityk lokalnych. Im więcej podmiotów działających nie dla zysku, o charakterze samorządnych i odrębnych od administracji samorządowej, tym większa różnorodność usług i faktyczny wpływ mieszkańców na jakość życia w gminie. Wskaźnik ten obrazuje ponadto poziom partycypacji społecznej. W celach porównawczych na Wykresie 10. przedstawiono dane, dotyczące liczby organizacji społecznych na 1.000 mieszkańców. Wartości notowane dla gminy nieznacznie odbiegają od średniej dla powiatu i znacząco od średniej dla województwa. W 2021 roku przyjmowały odpowiednio wartości: 2,4 dla gminy, 2,9 dla powiatu i 3,7 dla województwa.

Wykres 10. Organizacje społeczne na 1.000 mieszkańców w gminie, powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim

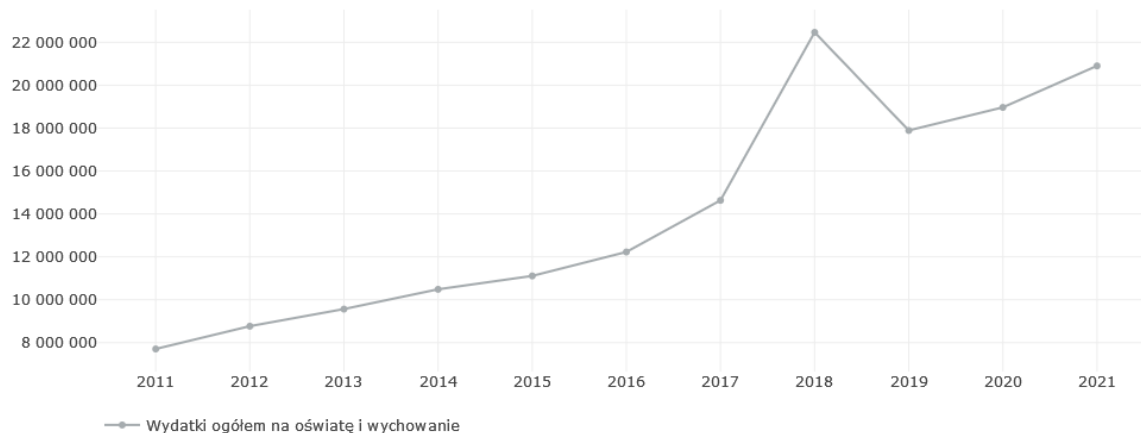
Źródło: analizy.monitorrozwoju.pl

Ostatnim obszarem, poddanym analizie w tej części opracowania, jest **edukacja**. Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie wzrosła o 125% (rok 2011 do 2021), do wartości 1.227 w 2021 roku. Liczba miejsc w przedszkolach wzrosła natomiast o 81,2% (względem 2011 r.) do wartości 607 miejsc w 2018 roku. W gminie funkcjonuje jeden żłobek.

Wskazane wzrosty są niewątpliwie pozytywnym zjawiskiem, choć w przypadku wzrostu liczby uczniów szkół podstawowych duże znaczenie miała likwidacja gimnazjów. Kwestie te wiążą się jednak ze wzrostem wydatków gminy na oświatę i wychowanie, co ukazano na Wykresie 11. Wydatki na ten cel w latach 2011-2021 wzrosły o 171% i w 2021 roku wyniosły ponad 20,9 mln zł. Część środków na utrzymanie szkół podstawowych jest otrzymywana w ramach subwencji, która nie jest wystarczająca, aby zapewnić poprawne ich funkcjonowanie, stąd rosną koszty samorządu, który musi dołożyć brakującą kwotę i zabezpieczyć odpowiednie działanie szkół.

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

Wykres 11. Wydatki ogółem na oświatę i wychowanie w gminie Kleszczewo

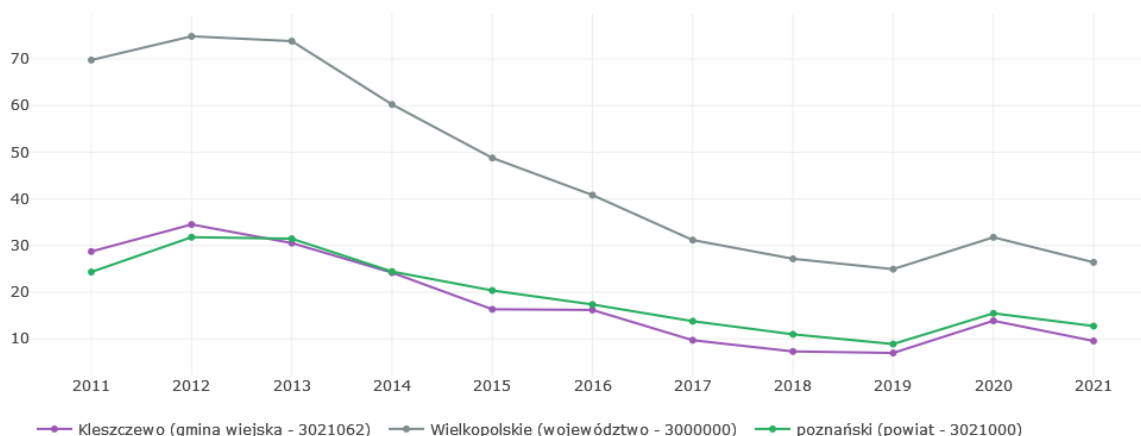

Źródło: analizy.monitorrozwoju.pl

2.3. Rynek pracy, gospodarka, infrastruktura i środowisko

Kolejną analizowaną kwestią, składającą się na ogólny obraz sytuacji gminy, jest **bezrobocie**. Z Wykresu 12. wynika, że **udział zarejestrowanych bezrobotnych ogółem na 1.000 mieszkańców w wieku produkcyjnym** od 2013 roku systematycznie **spadał** z poziomu **30,53** do **6,97** w 2019 roku, po czym nieznacznie wzrósł. W tym samym przedziale czasowym poziom wskaźnika dla powiatu poznańskiego i województwa wielkopolskiego był na zbliżonym poziomie i przyjął podobny trend spadkowy. W 2021 roku w gminie zanotowano wartość wskaźnika na poziomie 9,54 i jest ona o ok. 44% niższa od tej notowanej w 2011 roku.

Wykres 12. Udział zarejestrowanych bezrobotnych ogółem na 1.000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie, powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim

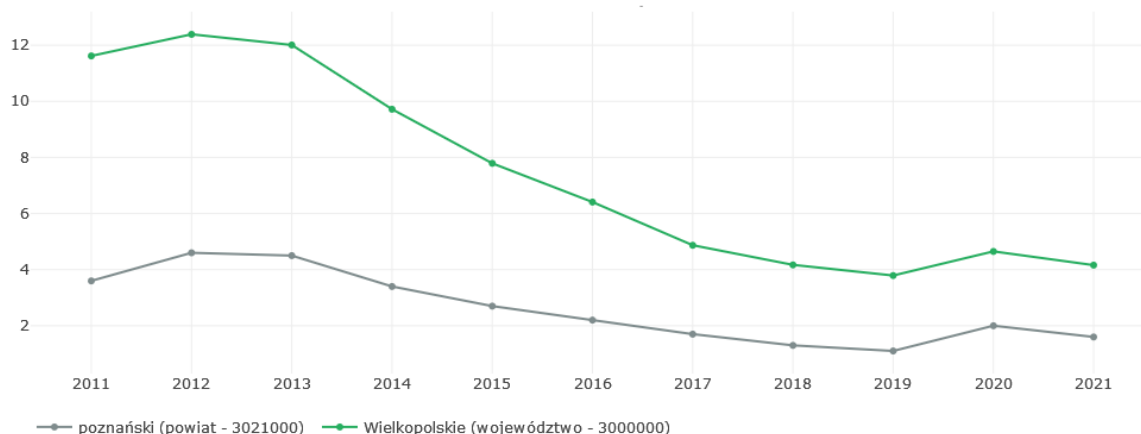
Źródło: analizy.monitorrozwoju.pl

Stopę bezrobocia w ujęciu całego powiatu poznańskiego prezentuje Wykres 13., z którego wynika, że bezrobocie w gminach powiatu poznańskiego systematycznie spadało i w całym analizowanym okresie

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

sytuacja w powiecie była podobna do tej notowanej w województwie (z wyjątkiem 2020 roku, gdzie zauważalny był nieznaczny wzrost).

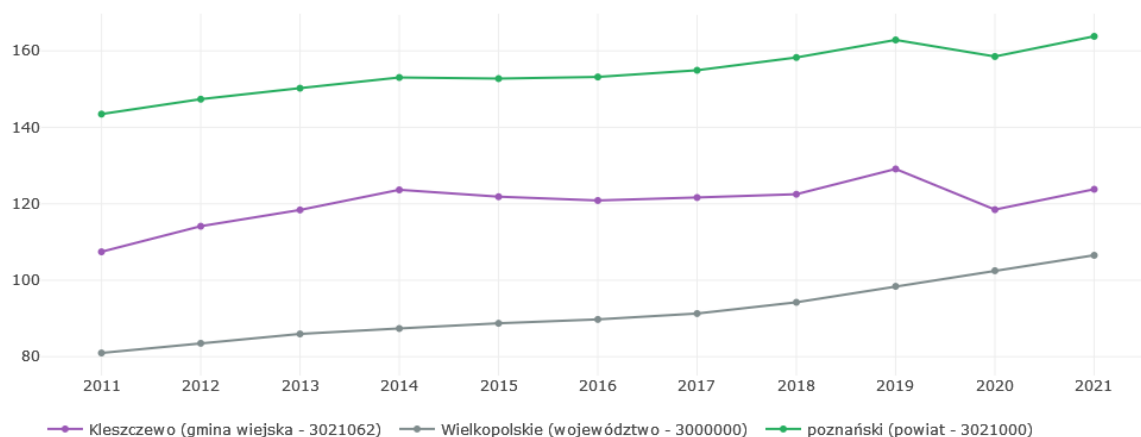
Wykres 13. Stopa bezrobocia w powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim

Źródło: *analizy.monitorrozwaju.pl*

Ogólny poziom **przedsiębiorczości** zbadano za pomocą wskaźnika liczby podmiotów gospodarczych, wpisanych do rejestru REGON, na 1.000 mieszkańców. Współczynnik ten wzrósł w gminie w ostatnich latach z poziomu 107,46 w 2011 roku do 123,81 w roku 2021, tj. zanotowano wzrost o 15,2%, **co można uznać za istotną zmianę i poprawę sytuacji**. Stwierdzić można, iż tendencja wzrostowa wartości wskaźnika dla gminy i powiatu (wzrost o 14,2%) jest na zbliżonym poziomie, natomiast w województwie prezentuje się znacznie korzystniej (wzrost o 31,6%). Z kolei w wartościach nominalnych to sytuacja w gminie jest korzystniejsza w stosunku do województwa wielkopolskiego. Najlepiej pod tym względem prezentuje się sytuacja w powiecie poznańskim.

Wykres 14. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w REGON na 1.000 mieszkańców

Źródło: *analizy.monitorrozwaju.pl*

Dla lokalnego rynku pracy i gospodarki istotna jest także struktura podmiotów gospodarczych, prowadzących działalność na terenie gminy, co ukazano w Tabeli 1. **Wynika z niej, iż 97% podmiotów gospodarczych to mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 osób** Warto także wskazać na fakt, że oprócz pojawienia się 405 nowych mikroprzedsiębiorstw, w analizowanym okresie przybyło jedno duże przedsiębiorstwo, zatrudniające powyżej 250 osób.

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

Tabela 1. Lokalni pracodawcy

Wskaźnik	2016	2021	Różnica
Liczba podmiotów zatrudniających 1- 9 osób	903	1308	405
Liczba podmiotów zatrudniających 10 - 49 osób	27	28	1
Liczba podmiotów zatrudniających 50 - 249 osób	8	9	1
Liczba podmiotów zatrudniających powyżej 250 osób	1	2	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy.monitorrozwoju.pl

Kolejnym istotnym aspektem lokalnej gospodarki, który poddano analizie, była kwestia rodzaju przeważającej, prowadzonej w gminie działalności gospodarczej, co ukazano w Tabeli 2. Jak wskazują dane, największy odsetek firm prowadzi działalność w ramach sekcji G (handel hurtowy i detaliczny i naprawy), M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna) i F (budownictwo). Te trzy grupy znacząco dominują w specjalizacji lokalnej gospodarki.

Tabela 2. Lokalni pracodawcy według sekcji prowadzonej działalności

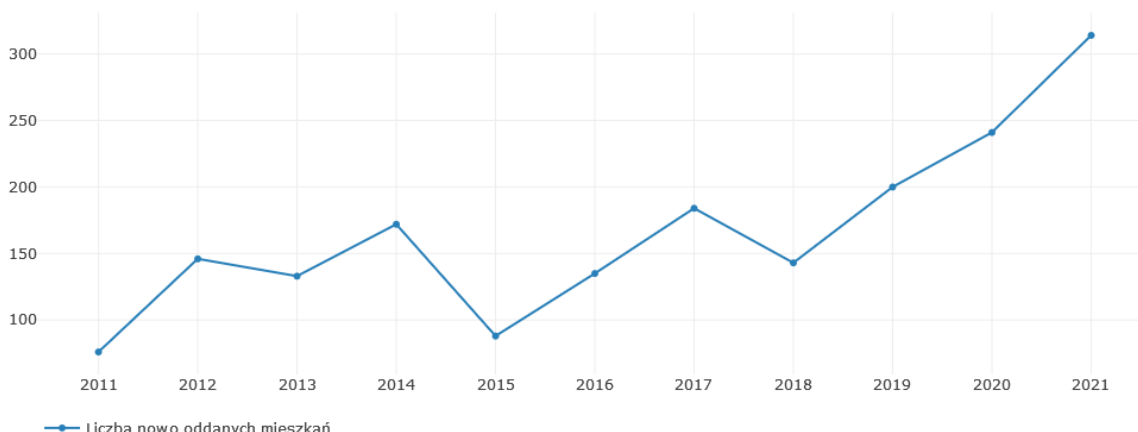
Sekcja działalności	2016	2021	Różnica
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny i naprawy	200	237	37
Sekcja F – Budownictwo	107	201	94
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	145	215	70
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	43	74	31
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	43	77	34
Sekcja S i T – Pozostała dział. usł., gospodarstwa dom. zatrudn. prac.	77	88	11
Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	92	110	18
Pozostałe	232	345	113

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy.monitorrozwoju.pl

O skali atrakcyjności każdej gminy świadczy także liczba nowo oddanych mieszkań, co ukazują dane na Wykresie 15. Pod tym względem sytuacja w gminie Kleszczewo jest bardzo korzystna. Kumulatywnie w latach 2011-2021 oddano 1.832 mieszkania. W 2021 roku oddano do użytku rekordową liczbę 314 nowych mieszkań.

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

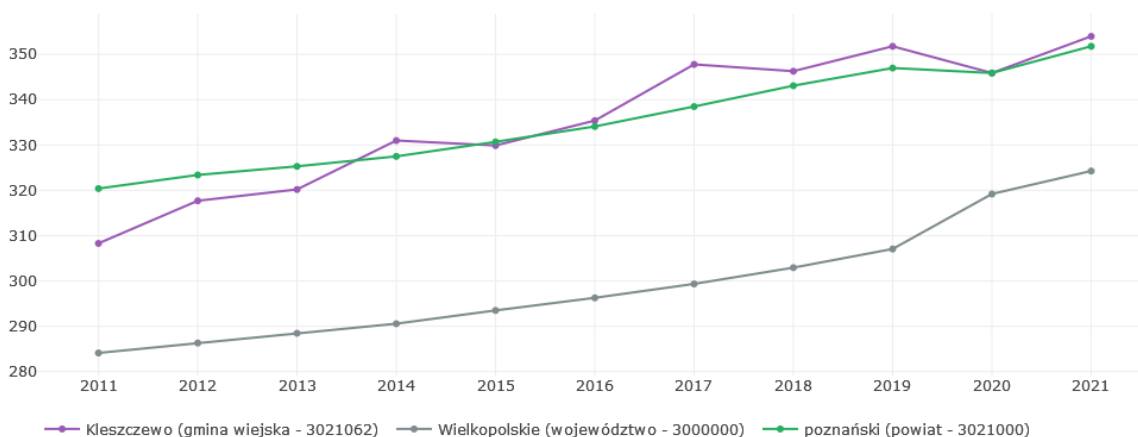
Wykres 15. Liczba nowo oddanych mieszkań

Źródło: *analizy.monitorrozwoju.pl*

Chcąc jednak porównać sytuację mieszkaniową gminy do tej notowanej w powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim, na Wykresie 16. przedstawiono dane, dotyczące liczby mieszkań w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców. Sytuacja w gminie pod tym względem w całym analizowanym okresie jest podobna do jednostek wybranych do porównania, notując dynamikę zmian na poziomie +14,8%, porównywalną do województwa wielkopolskiego (+14,1%), ale wyższą w porównaniu z powiatem poznańskim (+9,8%). W 2021 roku zanotowano następujące wartości wskaźników: gmina - 354, powiat poznański - 351,8 oraz województwo wielkopolskie - 324,3.

Wykres 16. Liczba mieszkań na 1.000 mieszkańców

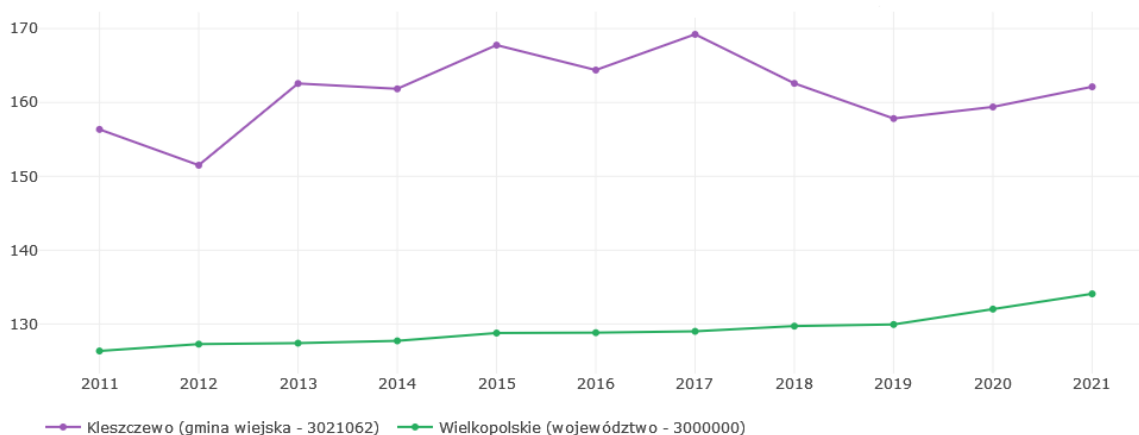

Źródło: *analizy.monitorrozwoju.pl*

Jednym z kluczowych elementów infrastruktury gminnej jest także kwestia **dróg publicznych**. Ocena ilościową dokonano na podstawie analizy wskaźnika łącznej długości dróg gminnych i powiatowych na 100 km² powierzchni. Stopień nasycenia terenu powiatu drogami określa jego wewnętrzną dostępność komunikacyjną transportem samochodowym. Dane przedstawione na Wykresie 17. ukazują, iż w latach 2012-2017 zanotowano wzrost wartości wskaźnika, podobnie jak w latach 2019-2021, co przedkłada się na polepszenie dostępności komunikacyjnej. Również nominalne wartości wskaźników na tle województwa wielkopolskiego są zdecydowanie wyższe.

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

Wykres 17. Łączna długość dróg gminnych i powiatowych na 100 km² powierzchni (dane powiatowe) (km/km²)

Źródło: analizy.monitorrozwoju.pl

Z kolei na Wykresie 18. Przedstawiono, dane dotyczące analizy jakościowej infrastruktury drogowej - drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km² powierzchni. Jest to o tyle ważna kwestia, że w systemie transportowym szczególną rolę pełnią drogi o nawierzchni twardej. Dane na wykresie przedstawiono w zestawieniu z województwem wielkopolskim, którego sytuacja w tym zakresie prezentuje się mniej korzystnie. Warto jednak podkreślić wyższą dynamikę zmian dla danych gminnych i powiatowych w tym zakresie.

Wykres 18. Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km² powierzchni (dane powiatowe) (km/km²)

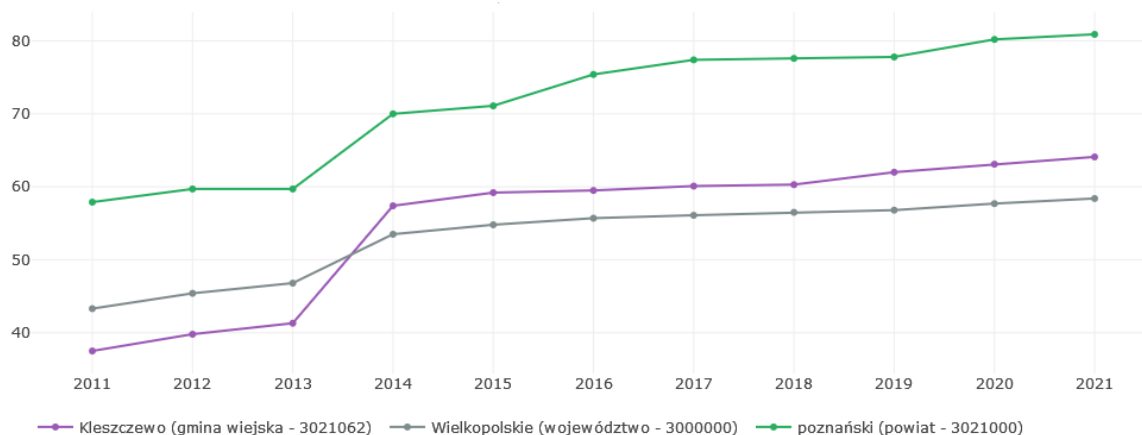

Źródło: analizy.monitorrozwoju.pl

Kolejnym kluczowym aspektem funkcjonowania każdej gminy, który powinien zostać poddany analizie, jest **kwestia korzystania z sieci kanalizacyjnej**, co przedstawiono na Wykresie 19. Sytuacja w gminie jest porównywalna z tą w województwie oraz zdecydowanie gorsza niż ta w powiecie. W 2021 roku odsetek mieszkańców w gminie, korzystających z sieci kanalizacyjnej wynosił 64,1%, natomiast w powiecie było to 80,2%, a w województwie 58,4%. Ponadto od 2015 roku nie zanotowano znaczących zmian wartości tego wskaźnika zarówno w gminie, jak i powiecie.

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

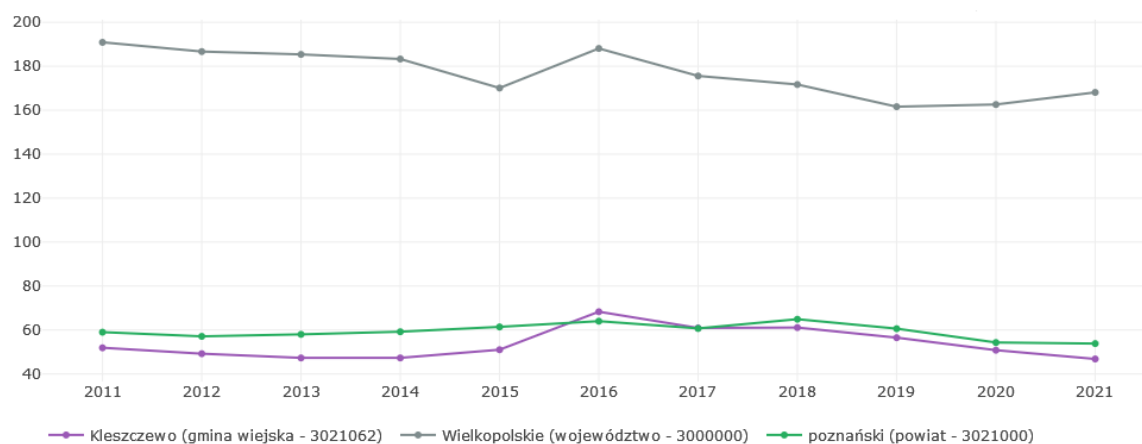
Wykres 19. Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w gminie Kleszczewo, powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim

Źródło: analizy.monitorrozwoju.pl

Dokonując analizy kwestii środowiskowych należy zwrócić uwagę przede wszystkim na wskaźniki obciążenia środowiska. Jednym z nich jest **zużycie wody**. Na Wykresie 20. przedstawiono wskaźnik zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Jak ukazują dane, wartość wskaźnika w całym okresie przyjmowała najniższą wartość; w 2021 roku wynosiła 46,8 m³. W porównaniu do województwa (168) i powiatu (54) sytuacja w gminie prezentuje się najkorzystniej.

Wykres 20. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku na 1 mieszkańca (m³) w gminie Kleszczewo, powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim

Źródło: analizy.monitorrozwoju.pl

2.4. Kultura, turystyka, sport i rekreacja

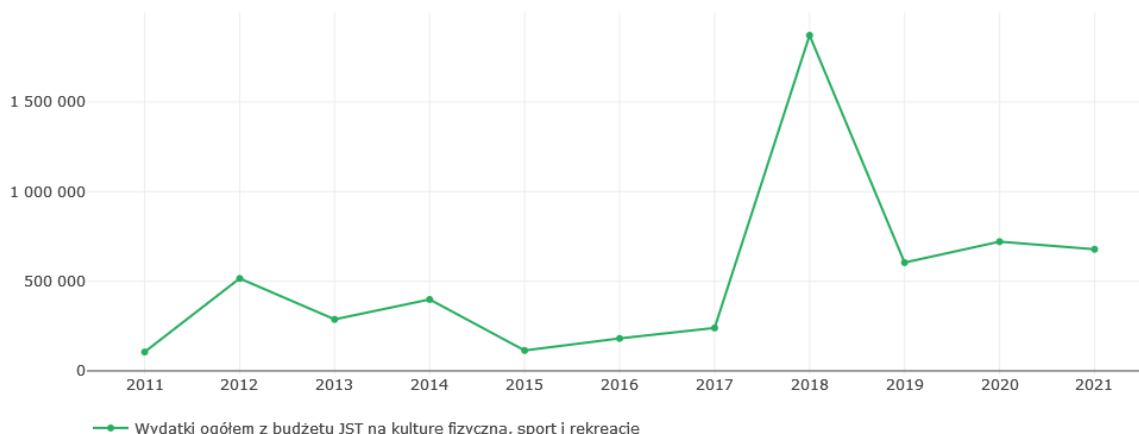
Na terenie gminy Kleszczewo znajduje się Gminny Ośrodek Kultury i Sportu oraz Gminna Biblioteka Publiczna, posiadająca placówki w Kleszczewie i Tulcach. Do zadań jednostek należy rozpoznawanie, rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych, edukacyjnych i informacyjnych społeczności gminy, a także prowadzenie wielokierunkowej działalności, rozwijającej i zaspakajającej potrzeby kulturalne

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

dzieci i dorosłych oraz upowszechnianie i promocja sportu, turystyki i rekreacji. W gminie znajdują się dwie hale sportowo-widowiskowe oraz dwa kompleksy boisk ze sztuczną trawą (Tulce i Kleszczewo).

Wydatki gminy Kleszczewo na kulturę fizyczną, sport i rekreację obrazują zaangażowanie JST w kreowanie oferty sportowej i rekreacyjnej, co ukazuje Wykres 21. W analizowanym okresie 2011-2021 wartym podkreślenia jest rok 2018, w którym wydatki gminy znacząco wzrosły w stosunku do pozostałych lat. W 2021 roku wysokość wydatków z budżetu gminy na ten cel wyniosła 678,5 tys. zł, co daje wydatek rzędu ok. 62,36 zł na 1 mieszkańca i jest wartością wysoką.

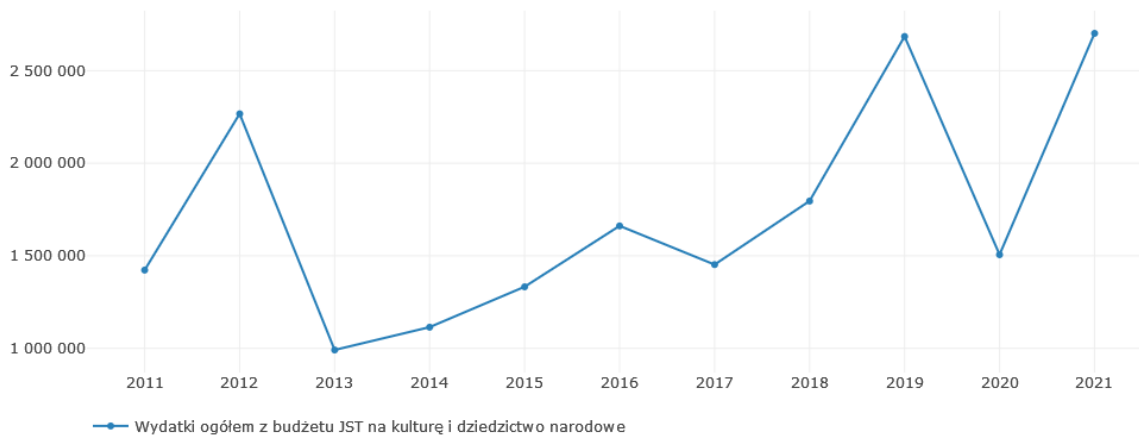
Wykres 21. Wydatki ogółem z budżetu JST na kulturę fizyczną, sport i rekreację

Źródło: *analizy.monitorrozwoju.pl*

Na Wykresie 22. przedstawiono dane, dotyczące wydatków ogółem z budżetu JST na kulturę i dziedzictwo narodowe. W analizowanym okresie wydatki wzrosły o 89,9% (rok 2011 do 2021), zauważalna jest jednak ich znacząca zmienność. Najniższy poziom wydatków zanotowano w 2013 roku (ok. 991 tys.), natomiast w 2021 roku było to ponad 2,7 mln zł, co daje wydatki rzędu 248 zł na 1 mieszkańca i jest wartością wysoką.

Wykres 22. Wydatki ogółem z budżetu JST na kulturę i dziedzictwo narodowe

Źródło: *analizy.monitorrozwoju.pl*

3. Wstępne badanie ankietowe problematyki rewitalizacji na terenie gminy

3.1. Organizacja badania

Elementem prac nad przygotowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Kleszczewo było przeprowadzone wśród mieszkańców badanie ankietowe. Opinie zbierano za pośrednictwem kwestionariusza ankietowego w formie elektronicznej, udostępnionego na stronie internetowej gminy oraz na profilu gminy w mediach społecznościowych.

Badanie było prowadzone w okresie **od maja do czerwca 2023 roku**. Łącznie wzięło w nim udział **377 osób**.

Kwestionariusz składał się z 3 rozbudowanych pytań tematycznych oraz metryczki, w której respondenci wskazywali swój wiek, płeć, wykształcenie, status zawodowy oraz miejsce zamieszkania. Aspekty merytoryczne badane były za pomocą pytania macierzowego oraz 2 pytań zamkniętych z możliwością dodania własnej odpowiedzi respondenta poprzez zastosowanie formuły „Inne, jakie?”.

Celem badania było poznanie opinii mieszkańców na temat aktualnych potrzeb w zakresie rewitalizacji społeczno-funkcjonalnej przestrzeni gminy oraz oczekiwanych działań. Przyjęto, iż założenie to zostanie osiągnięte, jeśli spełnione zostaną następujące warunki:

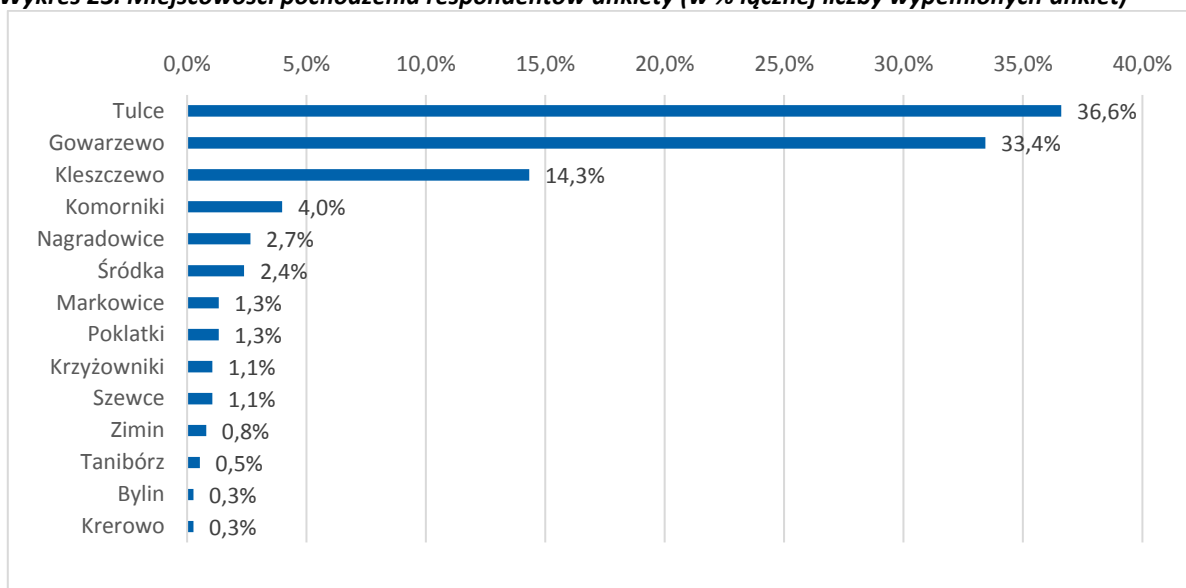
- Badani ocenią warunki życia.
- Wymienione zostaną zjawiska uciążliwe społecznie.
- Respondenci wskażą grupę społeczną, która wymaga największego wsparcia.
- Respondenci wypełnią metryczkę.

a. Obszar badania

Kwestionariusze badania były dostępne dla wszystkich mieszkańców. W konsultacjach wzięli udział mieszkańcy gminy Kleszczewo, z wiodącą reprezentacją miejscowości Tulce (36,6%) i Gowarzewo (33,4%), oraz – już wyraźnie mniej – z samego Kleszczewa (14,3%). W dalszej kolejności ankietowani pochodzili z miejscowości: Komorniki (4%), Nagradowice (2,7%), Śródka (2,4%), Markowice (1,3%), Poklatki (1,3%), Krzyżownicy (1,1%), Szewce (1,1%), Zimin (0,8%), Tanibórz (0,5%) oraz Bylin i Krerowo (po 0,3%). Badaniem objęto cały obszar gminy, tzn. wszystkie miejscowości miały swoją reprezentację w analizowanym badaniu, co obrazuje poniższy wykres.

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

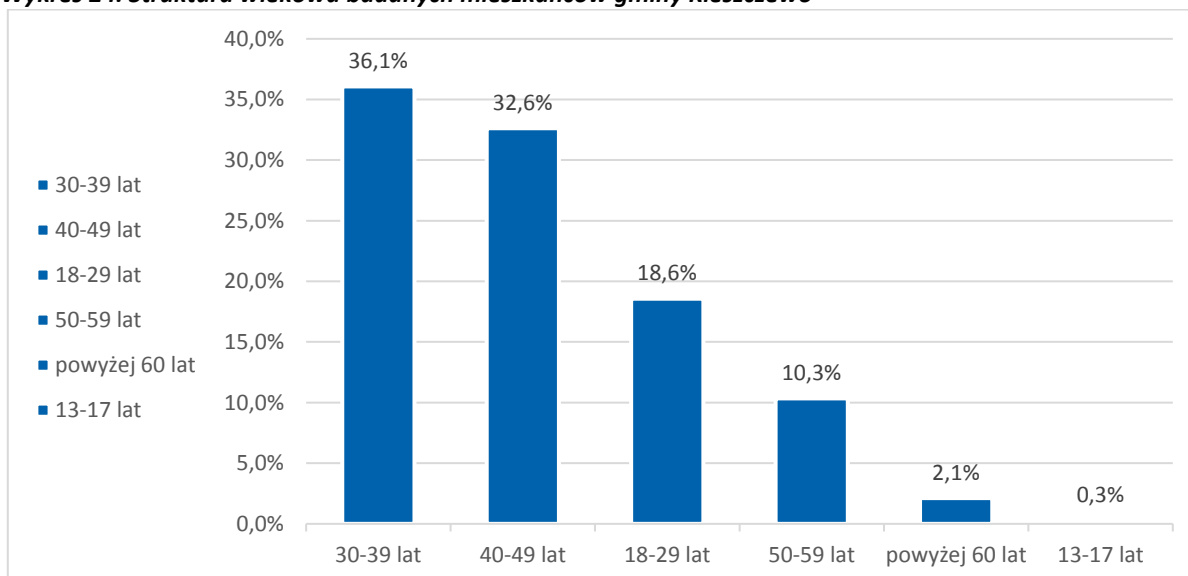
Wykres 23. Miejscowości pochodzenia respondentów ankiety (w % łącznej liczby wypełnionych ankiet)

b. Charakterystyka mieszkańców biorących udział w konsultacjach

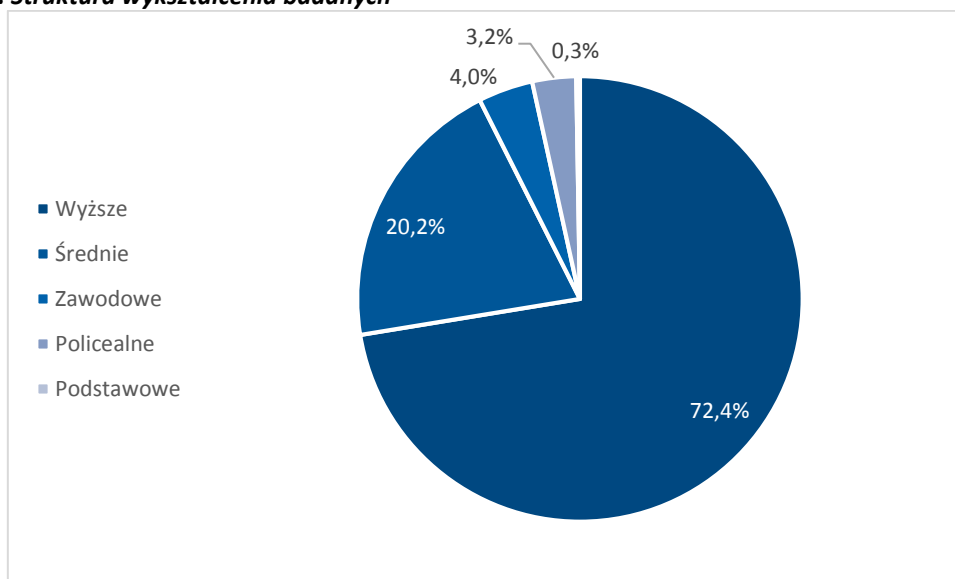
W badaniu nieco liczniej reprezentowani byli mężczyźni, stanowiący 52,3% ankietowanych. Strukturę wiekową badanych przedstawiono na kolejnym wykresie. Odnotowano tu przewagę respondentów w grupie 30-39 lat (36,1%) oraz w przedziale wiekowym 40-49 lat (32,6%). Dość licznie była reprezentowana grupa osób w wieku 18-29 lat (18,6%) oraz osoby w wieku 50-59 lat (10,3%). Pozostałe dwie grupy wiekowe miały najmniej liczną reprezentację, tj. osoby w wieku powyżej 60 lat (2,1%) oraz osoby w wieku 13-17 lat (0,3%).

Wykres 24. Struktura wiekowa badanych mieszkańców gminy Kleszczewo

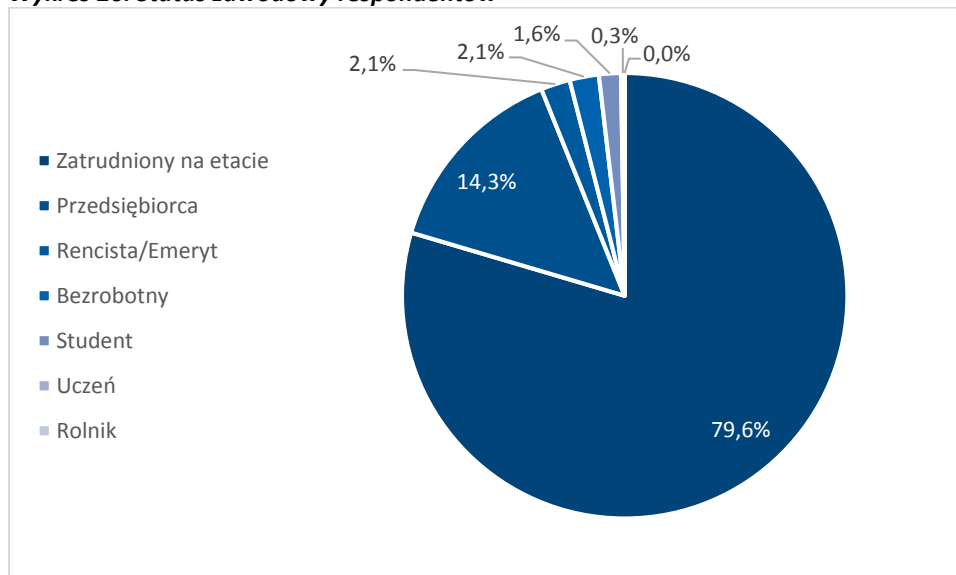
Kolejne pytanie, charakteryzujące badaną grupę, dotyczyło wykształcenia. Zdecydowanie dominują tu osoby z wykształceniem wyższym (72,4%), a następnie są osoby z wykształceniem średnim (20,2%). Osoby posiadające wykształcenie zawodowe to 4% respondentów, wykształcenie policealne 3,2%, a najmniej liczną grupę stanowią ankietowani o wykształceniu podstawowym (0,3%).

Wykres 25. Struktura wykształcenia badanych

W metryczce badano także status zawodowy ankietowanych. Wśród respondentów zdecydowaną większość (79,6%) stanowią osoby zatrudnione na etacie. Spora grupa ankietowanych to przedsiębiorcy (14,3%). Rencisci/emeryci stanowią 2,1% uczestników analizowanego badania, tyle samo jest też osób o statusie „bezrobotny”. Najmniej licznie reprezentowani są studenci (1,6%) oraz uczniowie (0,3%). Nikt nie zadeklarował przynależności do grupy zawodowej jako „rolnik”.

Wykres 26. Status zawodowy respondentów

3.2. Zidentyfikowane problemy społeczne obszaru gminy

Proces rewitalizacji obejmuje wiele zagadnień, wśród których najważniejszy jest aspekt społeczny. Chcąc właściwie zdiagnozować warunki życia, występujące uciążliwe zjawiska społeczne oraz grupy społeczne wymagające wsparcia, poproszono o wskazanie ich przez ankietowanych.

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

Pierwsze pytanie, które miało konstrukcję macierzową, pozwoliło (w 5-stopniowej skali od „bardzo dobra” do „bardzo zła”) zidentyfikować najważniejsze problemy społeczne. Pytano tu o takie aspekty życia, jak:

- Możliwość znalezienia pracy w najbliższej okolicy (w odległości do ok. 1,5 km od miejsca zamieszkania)
- Dostępność w mieście opieki nad dzieckiem (żłobki, przedszkola, kluby dziecięce, itp.)
- Dostępność szkół w najbliższej okolicy
- Bezpieczeństwo na swojej ulicy
- Porządek i czystość na swojej ulicy
- Dostępność placówek zdrowia
- Dostępność usług (szewc, krawiec, fryzjer, itp.) w odległości do ok. 15 minut pieszo
- Dostępność w najbliższej okolicy kultury i rozrywki (świetlice, kluby, itp.)
- Dostępność w najbliższej okolicy sportu i rekreacji (kluby, sekcje, stowarzyszenia sportowe)
- Dostępność w najbliższej okolicy terenów i obiektów rekreacyjno-sportowych (plac zabaw, boiska, siłownie zewnętrzne, itp.)
- Stan techniczny własnego lokalu mieszkalnego
- Ocena aktywności społecznej mieszkańców (np. udział w spotkaniach z władzami gminy, festynach, budżet obywatelski, itp.)
- Ocena własnej aktywności społecznej (np. organizowanie festynów, członkostwo w organizacjach pozarządowych)
- Ocena własnej sytuacji materialnej
- Ocena relacji sąsiedzkich na swojej ulicy
- Ocena dbałości władz o zamieszkiwaną ulicę.

Mieszkańcy gminy Kleszczewo najwyżej ocenili „Stan techniczny lokalu mieszkalnego” (w sumie 91% odpowiedzi „bardzo dobrze” i „dobrze”), Relacje sąsiedzkie w zamieszkiwanej okolicy (w sumie 76,1%) oraz Własną sytuację materialną (w sumie 62,3%).

Wysoko ocenione zostały również:

- „Dostępność w najbliższej okolicy terenów i obiektów rekreacyjno-sportowych (plac zabaw, boiska, siłownie zewnętrzne, itp.)” – 61,5%
- „Dostępność szkół w najbliższej okolicy” - w sumie 60,5%.

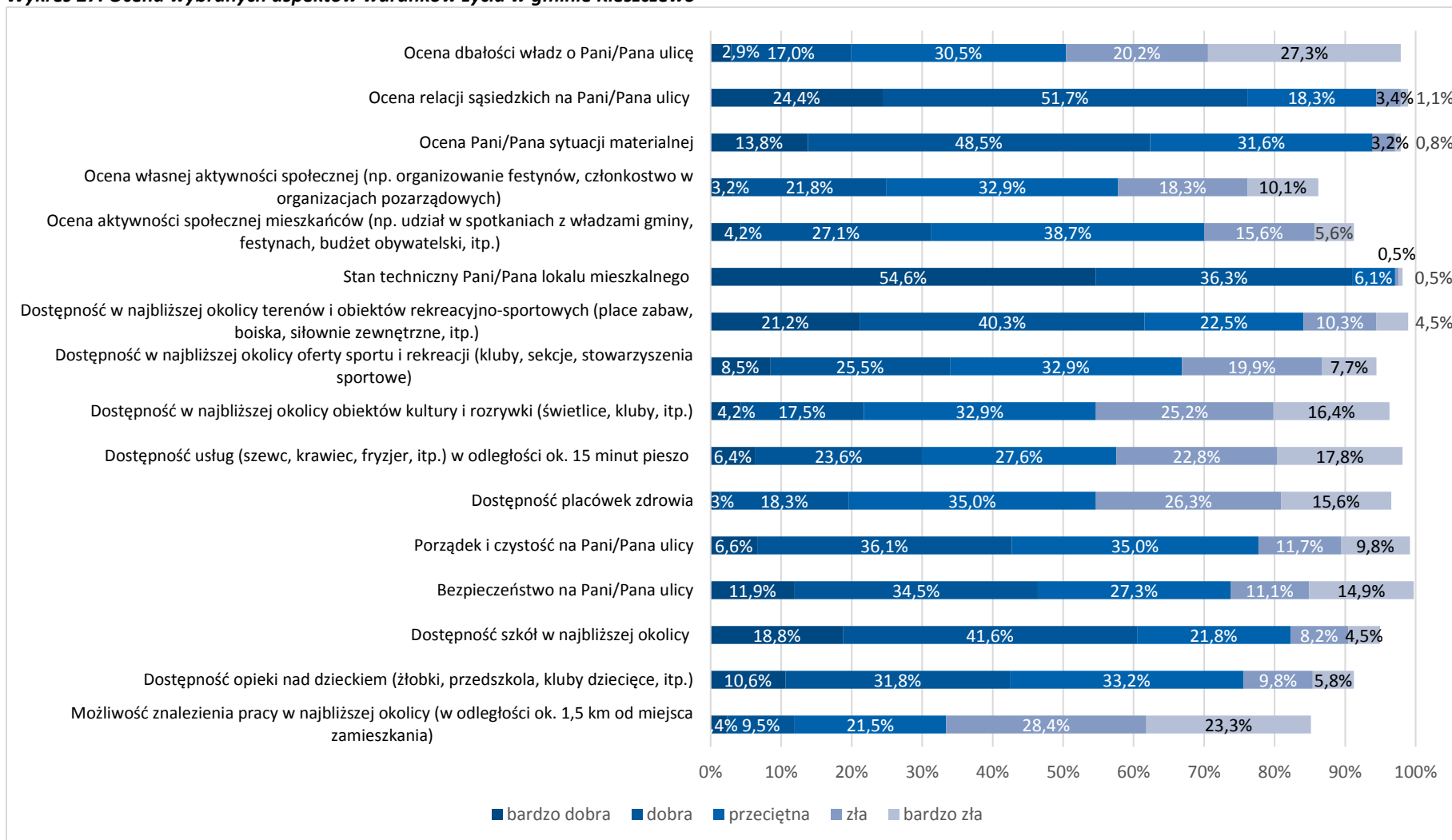
Z kolei najgorzej oceniana jest „Możliwość znalezienia pracy w najbliższej okolicy (w odległości do ok. 1,5 km od miejsca zamieszkania)” - w sumie 51,7% ocen złych i bardzo złych.

Zdecydowanie niekorzystna ocena warunków życia dotyczyła również takich aspektów, jak „Ocena dbałości władz o miejsce zamieszkania (ulicę) respondenta” (47,5%), „Dostępność placówek zdrowia” (41,9%), „Dostępność w najbliższej okolicy kultury i rozrywki (świetlice, kluby, itp.)” - w sumie 41,6% wskazań „bardzo zła” i „zła” oraz „Dostępność usług (szewc, krawiec, fryzjer, itp.) w odległości ok. 15 minut pieszo – w sumie 40,6%.

Schematyczne zestawienie ocen wszystkich kategorii przedstawiono na poniższym wykresie.

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

Wykres 27. Ocena wybranych aspektów warunków życia w gminie Kleszczewo

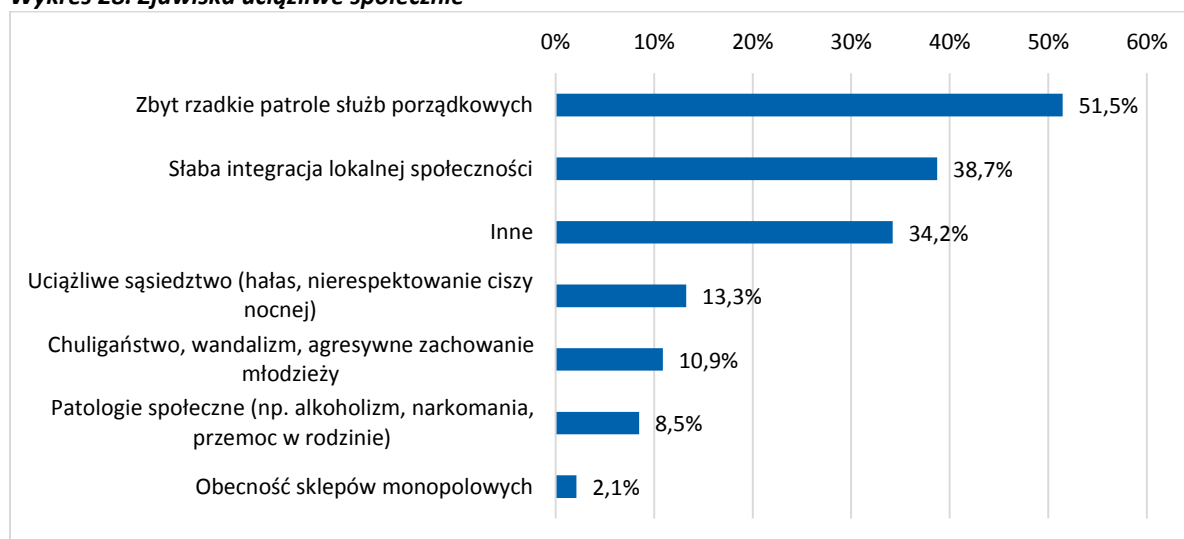
**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

W pytaniu, dotyczącym uciążliwych społecznie zjawisk, badani mogli ocenić następujące czynniki:

- Chuligaństwo, wandalizm, agresywne zachowania młodzieży
- Uciążliwe sąsiedztwo (hałas, nierespektowanie ciszy nocnej)
- Obecność sklepów monopolowych
- Słabą integrację lokalnej społeczności
- Patologie społeczne (np. alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)
- Zbyt rzadkie patrole służb porządkowych
- Inne.

Respondenci mogli wskazać kilka odpowiedzi (1-3) albo dopisać własną. Wyniki zaprezentowano na kolejnym wykresie.

Wykres 28. Zjawiska uciążliwe społecznie

Mieszkańcy za najbardziej uciążliwe społecznie uznali „Zbyt rzadkie patrole służb porządkowych” (51,5%) oraz „Słabą integrację lokalnej społeczności” (38,7%).

Co ciekawe, aż 34,2% wskazań przypadło „Innym” uciążliwym zjawiskom, które zostały następująco doprecyzowane:

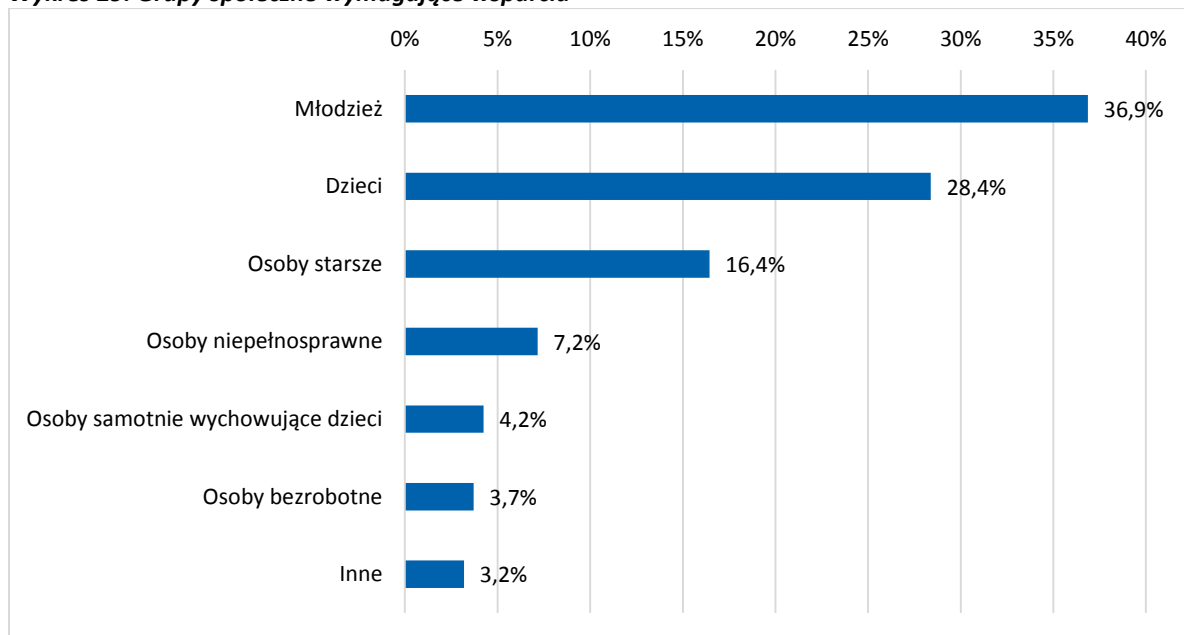
- **Zły stan/brak infrastruktury drogowej - 28,6% spośród wszystkich odpowiedzi „Inne”;** respondenci zwracali uwagę głównie na brak utwardzonych dróg oraz brak chodników
- **Brak zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym - 15,8%; nadmierna prędkość, niedostosowanie kierowców do ograniczeń w strefie zamieszkania**
- Brak utrzymania czystości w przestrzeni publicznej - 12,8%; głównie dotyczy nieczystości po psach, nie usuwanych przez ich właścicieli oraz braku koszy na śmieci w strefie publicznej
- Zanieczyszczenie środowiska - 12%, przede wszystkim zanieczyszczenie hałasem (autostrada, brak ekranów akustycznych) oraz smog
- Brak dostępu do kanalizacji sanitarnej - 7,5%
- Braki w oświetleniu ulic i przejść dla pieszych - 6%
- Odmowa przejmowania dróg prywatnych przez gminę - 3%
- Brak koncepcji urbanistycznej dla gminy - 2,3%

DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY KLESZCZEWO

- Kradzieże na terenie gminy - 2,3%
- Pozostałe wskazania określały brak uciążliwych zjawisk (5,3%), bądź inne, trudne do sklasyfikowania (4,5%).

Ostatnie pytanie, dotyczące społecznych aspektów rewitalizacji, odnosiło się do grup społecznych, które zdaniem ankietowanych powinny otrzymywać największe wsparcie. Badani mogli wskazać jedną z 6 propozycji lub wpisać własną odpowiedź. Wyniki prezentuje kolejny wykres.

Wykres 29. Grupy społeczne wymagające wsparcia

Wśród odpowiedzi respondentów szczególnie wyróżniają się wskazania dotyczące młodzieży (36,9%). W dalszej kolejności dodatkowej pomocy należałoby udzielić dzieciom (28,4%) oraz osobom starszym (16,4%).

W opinii ankietowanych mniejszego wsparcia potrzebują osoby niepełnosprawne (7,2%), osoby samotnie wychowujące dzieci (4,2%) oraz bezrobotne (3,7%).

Ponadto w kategorii „Inne” (3,2 %) odnotowano m.in. następujące wskazania:

- Osoby w wieku produkcyjnym
- Osoby dorosłe ok. 30 lat
- Osoby w wieku 30-40 lat pracujące
- Osoby dorosłe pracujące
- Osoby planujące budowę pierwszego domu i założenia rodziny
- Osoby pracujące, aktywne zawodowo, zwłaszcza rodzice.

3.3. Podsumowanie badania

Wyniki analizy wskazują na realizację założonego celu badania. Respondenci ocenili warunki życia, określili najbardziej uciążliwe zjawiska społeczne oraz grupy wymagające wsparcia. Ankieterowani chętnie udzielali dodatkowych odpowiedzi.

Podsumowując badanie należy stwierdzić, że mieszkańcy wysoko oceniają stan techniczny lokali mieszkalnych, relacje sąsiedzkie w najbliższej okolicy, własną sytuację materialną oraz dostępność terenów i obiektów rekreacyjno-sportowych w niedalekiej okolicy.

Źle oceniają natomiast rynek pracy w najbliższej okolicy oraz dbałość władz o zamieszkiwaną ulicę.

Spośród wymienionych w ankiecie uciążliwych zjawisk społecznych w obszarze miejsca zamieszkania, respondenci wskazali zbyt rzadkie patrole służb porządkowych, słabą integrację lokalnej społeczności oraz uciążliwe sąsiedztwo (hałas, nierespektowanie ciszy nocnej). Ważny aspekt w tym zakresie stanowiły liczne odpowiedzi dodatkowe, w których mieszkańcy jako problematyczne definiowali m.in. stan infrastruktury drogowej, brak bezpieczeństwa w ruchu drogowym, czystość w przestrzeni publicznej oraz kwestię zanieczyszczonego środowiska poprzez hałas czy smog.

Mieszkańcy widzą potrzebę przeznaczenia większego wsparcia dla młodzieży, dzieci oraz osób starszych. Akcentują również potrzebę zwrócenia uwagi na potrzeby mieszkańców w wieku produkcyjnym.

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

4. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR)

Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR) stanowi istotę diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w gminie. Poniżej zaprezentowano kolejne etapy wyznaczania OZ i OR.

4.1. Wyznaczenie jednostek analitycznych (JA) i ich charakterystyka

Punktem wyjścia do wyznaczenia jednostek analitycznych (JA) była analiza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kleszczewo (w tym obrębów geodezyjnych, w ramach których znajdują się poszczególne jednostki osadnicze), miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, granic okręgów wyborczych oraz map ewidencyjnych gminy. **Po szczegółowej analizie ww. dokumentów, na potrzeby diagnozy wyznaczone zostały jednostki analityczne**, które obejmują obszary zamieszkane, wewnątrznie spójne ze względu na funkcję terenu, fizjonomię terenu (układ przestrzenny i charakter zabudowy) oraz intensywność użytkowania. Stanowią one niepodzielne obszary, zamieszkane przez nie mniej niż 8% i nie więcej niż 16% ogółu mieszkańców gminy. Ostatecznie, na potrzeby diagnozy, gmina została podzielona na **10 jednostek analitycznych (JA)** o wyodrębnionych funkcjach: **zamieszkane obszary wiejskie - ZOW**. Szczegółowe dane, dotyczące wyznaczonych jednostek analitycznych przedstawia Tabela 3.

Tabela 3. Szczegółowe dane dotyczące wyznaczonych jednostek analitycznych (JA)

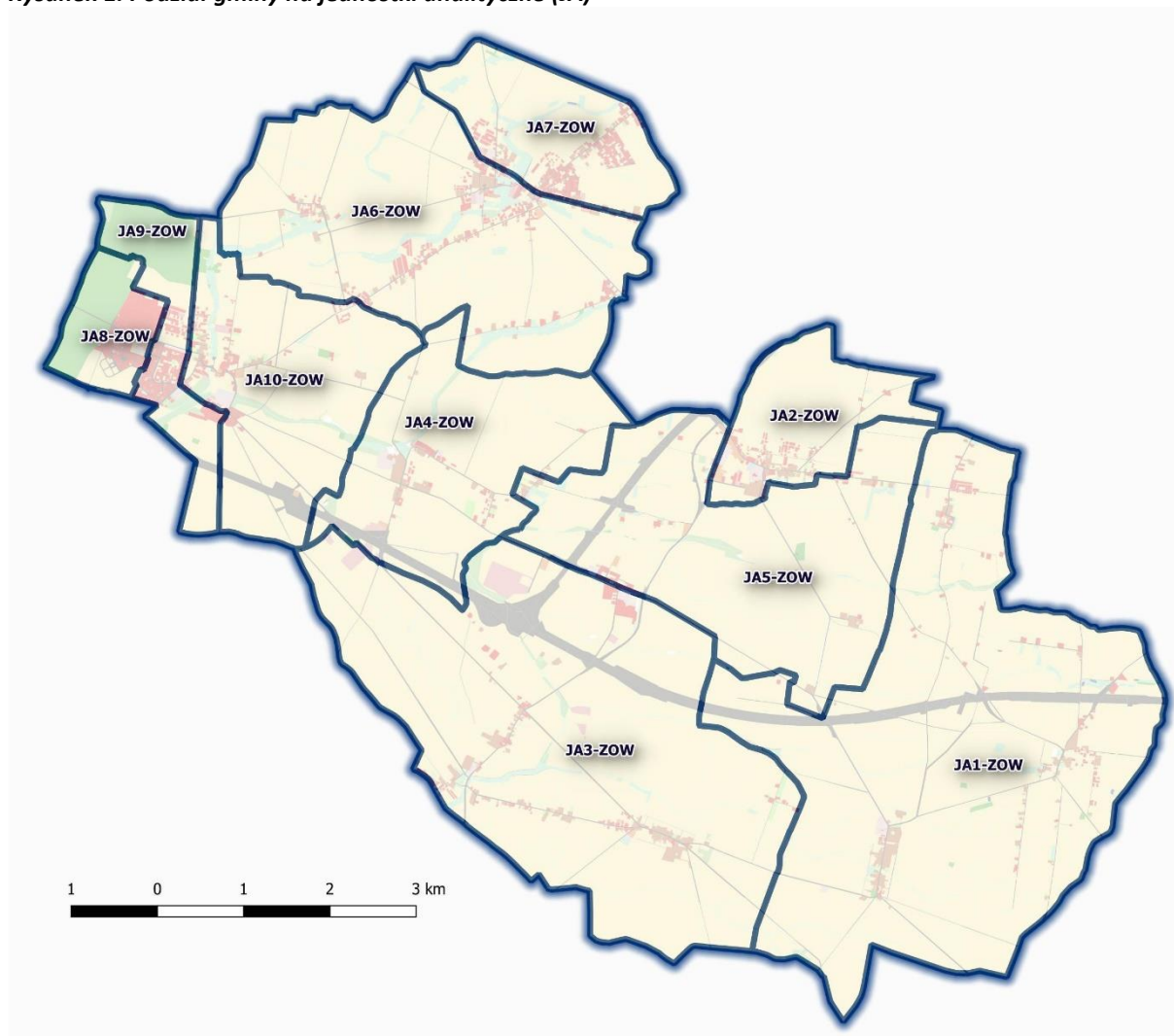
JEDNOSTKI ANALITYCZNE (JA)				LICZBA MIESZKAŃCÓW stan na 31.12.2022 r.		POWIERZCHNIA	
L.P.	SYMBOL	OPIS JEDNOSTKI	FUNKCJA DOMINUJĄCA	LICZBA	% MIESZKAŃCÓW GMINY	KM ²	% POWIERZCHNI GMINY
1.	JA1-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	831	8,51	17,86	24,01
2.	JA2-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	827	8,47	2,84	3,82
3.	JA3-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	890	9,12	15,95	21,44
4.	JA4-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	414	4,24	5,99	8,05
5.	JA5-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	382	3,91	9,18	12,34
6.	JA6-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	1.517	15,54	9,94	13,36
7.	JA7-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	1.450	14,85	3,31	4,45
8.	JA8-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA I WIELORODZINNA	1.434	14,69	1,46	1,97
9.	JA9-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	1.317	13,49	2,24	3,01
10.	JA10-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	700	7,17	5,62	7,55
SUMA				9.762	100%	74,39	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z ewidencji gminnej oraz map gminy Kleszczewo

DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY KLESZCZEWO

Rysunek 1 przedstawia podział gminy na jednostki analityczne (JA).

Rysunek 1. Podział gminy na jednostki analityczne (JA)

 granice jednostek analitycznych

Opracowanie:

 NATURA
Zakład Ochrony Środowiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie map gminy Kleszczewo

Charakterystyka wyznaczonych jednostek analitycznych (JA):

JA1–ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem sołectwa: Krerowo, Poklatki, Markowice. Teren jednostki składa się **głównie z zabudowy jednorodzinnej** oraz gospodarstw indywidualnych. Znajdują się tutaj także pojedyncze bloki popegeerowskie. W sołectwach Poklatki oraz Markowice znajdują się świetlice wiejskie. W Krerowie znajduje się Parafia p.w. św. Jana Chrzciciela. Na terenie jednostek zlokalizowane są tereny rekreacyjne wraz z placami zabaw.

JA2–ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem część sołectwa Kleszczewo. Teren jednostki składa się **głównie z zabudowy jednorodzinnej** oraz gospodarstw indywidualnych. Występują tutaj także bloki mieszkalne. W Kleszczewie znajduje się budynek Zespołu Szkół w Kleszczewie, kompleks rekreacyjno-sportowy, budynek Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Kleszczewie, Policja,

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

Ośrodek Pomocy Społecznej, Ochotnicza Straż Pożarna oraz siedziba Zakładu Komunalnego w Kleszczewie. Na terenie Kleszczewa działa Klub Sportowy „Clescevia”. Znajduje się tu również zabytkowy park oraz Parafia p.w. Wszystkich Świętych.

JA3-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem sołectwa: Krzyżowniki, Śródka, Zimin. Teren jednostki składa się **głównie z zabudowy jednorodzinnej** oraz gospodarstw indywidualnych. Miejscowości Krzyżowniki i Śródka dysponują wspólną świetlicą wiejską, mieszczącą się przy budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Śródce. W Ziminie znajduje się Zespół Przedszkolno-Szkolny, prowadzony przez Stowarzyszenie Rozwoju Oświaty oraz Upowszechniania Kultury Na Wsi. Na terenie jednostek zlokalizowane są tereny rekreacyjne wraz z placami zabaw.

JA4-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem sołectwo Komorniki. Teren jednostki składa się **głównie z zabudowy jednorodzinnej**, gospodarstw indywidualnych oraz bloków popegeerowskich. Na terenie Komornik znajduje się świetlica wiejska, teren rekreacyjno-sportowy, zabytkowy park, staw wraz z terenem rekreacyjnym, funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna.

JA5_ZOW - jednostka obejmuje swoim zasięgiem część sołectwa Kleszczewo wraz z przysiółkami: Lipowiec i Bugaj oraz sołectwa: Bylin i Nagradowice. Na terenie sołectwa Kleszczewo zabudowa **jednorodzinna** oraz gospodarstwa indywidualne występują jedynie na terenie przysiółków. Teren sołectw Bylin oraz Nagradowice charakteryzuje się zabudową jednorodziną, gospodarstwami indywidualnymi oraz pojedynczymi blokami popegeerowskimi. Na terenie Nagradowic znajduje się świetlica wiejska, teren rekreacyjno-sportowy, kaplica oraz Ośrodek Zdrowia.

JA6-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem sołectwa Tanibórz i Szewce oraz część sołectwa Gowarzewo, obejmująca ulice: Akacyjowa, Aleja Kasztanowa, Aroniowa, Cicha, Czereśniowa, Dębowa, Graniczna, Gwiaździsta, Jagodowa, Jaśminowa, Jesienna, Jesionowa, Kleszczewska, Konwaliowa, Krokusowa, Krótka, Księżycowa, Leszczynowa, Letnia, Lipowa, Morelowa, Parkowa, Planetarna, Pogodna, Przedwiośnie, Przyjemna, Rumiankowa, Słoneczna, Szewska, Śliwkowa, Śnieżna, Topolowa, Tulecka, Tymiankowa, Wierzbowa, Wiosenna, Wiśniowa, Żurawinowa, Trzecka, Swarzędzka. Teren jednostki składa się **głównie z zabudowy jednorodzinnej** oraz gospodarstw indywidualnych. W Gowarzewie znajduje się świetlica wiejska przy Ochotniczej Straży Pożarnej, zabytkowy park, przedszkole, żłobek, apteka oraz dwa markety. Na terenie sołectwa Tanibórz i Szewce znajdują się tereny rekreacyjne wraz z placami zabaw.

JA7-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem część sołectwa Gowarzewo, obejmująca ulice: Agrestowa, Borówkowa, Brzozowa, Długa, Jeżynowa, Koplana, Lawendowa, Łagodna, Malinowa, Miętowa, Miła, Nowa, Ogrodowa, Oliwkowa, Owocowa, Pigwowa, Polna, Porzeczkowa, Poziomkowa, Promykowa, Przytulna, Rabowicka, Roślinna, Siekiercecka, Sportowa, Starowiejska, Szafranowa, Szałwiowa, Truskawkowa, Waniliowa, Winogronowa, Wspólna, Za Stawkim, Zacisze, Zagrodowa. Teren jednostki składa się **głównie z zabudowy jednorodzinnej** oraz gospodarstw indywidualnych. Na terenie jednostki znajdują się: prywatne przedszkole, budynki usługowe oraz market.

JA8-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem część sołectwa Tulce, ulice: Astrowa, Azaliowa, Bratkowa, Chabrowa, Cyniowa, Fiołkowa, Konwaliowa, Krokusowa, Malwowa, Nagietkowa, Osiedle Przylesie, Plac Kwiatowy, Rumiankowa, Stokrotkowa, Szkolna, Wrzosowa. Teren jednostki składa się **głównie z zabudowy jednorodzinnej** oraz bloków mieszkalnych.

JA9-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem część sołectwa Tulce, ulice: Bukowa, Daliowa, Dębowa, Gajowa, Irysowa, Jałowcowa, Jaśminowa, Kasztanowa, Klonowa, Liliowa, Łąkowa,

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

Mahoniowa, Makowa, Narcyzowa, Orzechowa, Poznańska, Różana, Różana, Sosnowa, Świerkowa, Tulipanowa, Żonkilowa. Teren jednostki składa się **głównie z zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej** oraz indywidualnych gospodarstw. Na terenie jednostki znajduje się Zespół Szkół w Tulcach, kompleks rekreacyjno-sportowy i market.

JA10–ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem część sołectwa Tulce, ulice: Brylantowa, Diamentowa, Gospodarcza, Grzybowa, Kalinowa, Krótka, Leśna, Piaskowa, Platynowa, Pocztowa, Polna, Południowa, Promienna, Radosna, Rubinowa, Spokojna, Strumykowa, Szafirowa, Średzka, Zaciszna. Teren jednostki składa się **głównie z zabudowy jednorodzinnej** oraz indywidualnych gospodarstw. Na terenie jednostki znajduje się Sanktuarium Maryjne, świetlica wiejska, Ośrodek Zdrowia, apteka, staw i zbiornik retencyjny.

4.2. Dobór wskaźników do analizy oraz zebranie danych

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych obejmuje analizę wszystkich sfer, tj. sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej dla całego obszaru gminy oraz pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji (wyniki tej ostatniej zostaną zaprezentowane w dokumencie Gminnego Programu Rewitalizacji). Aby określić występowanie oraz intensywność poszczególnych negatywnych zjawisk w wyznaczonych wcześniej jednostkach analitycznych (JA), należy zastosować odpowiedni dobór wskaźników do analizy. Na potrzeby opracowania niniejszej diagnozy skorzystano ze wskaźników, niezbędnych do przeprowadzenia kompleksowej diagnozy gminy, rekomendowanych w wytycznych w minionym okresie programowania UE. Jednocześnie utworzona została lista jednostek i instytucji, do których zwrócono się z prośbą o zebranie i przekazanie danych, z uwzględnieniem podziału na wyznaczone wcześniej jednostki analityczne. Zestaw wskaźników dobrany został przez przedstawicieli Urzędu Gminy i podległych jednostek w sposób najlepiej oddający sytuację w 5 ocenianych sferach oraz uwzględniający dostępność danych w ramach wyodrębnionych jednostek analitycznych.

Szczegółowe dane, dotyczące wybranych wskaźników do analizy oraz źródła pozyskanych danych, przedstawia Tabela 4.

Tabela 4. Dane dotyczące wybranych wskaźników do analizy oraz źródła danych

SFERA SPOŁECZNA			
L.p.	Zjawisko	Wskaźnik do analizy	Źródło danych
1.	Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych korzystających z systemu pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczewie
2.	Ubóstwo	Liczba osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa)	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczewie
3.	Niski poziom kompetencji wychowawczych	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczewie
4.	Niepełnosprawność	Liczba osób pobierających zasiłki pielęgnacyjny	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczewie
5.	Przestępczość	Liczba stwierdzonych przestępstw	Komisariat Policji w Kleszczewie

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

6.	Niskie kompetencje społeczne	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia w formie pracy socjalnej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczewie
7.	Przemoc w rodzinie	Liczba „Niebieskich kart”	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczewie
8.	Niska aktywność społeczna	Liczba czytelników bibliotek	Gminna Biblioteka Publiczna w Kleszczewie
9.	Starzenie się społeczeństwa	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Urząd Gminy w Kleszczewie
SFERA GOSPODARCZA			
10.	Niski poziom przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze CEiDG na 100 mieszkańców	Rejestr CEiDG
SFERA ŚRODOWISKOWA			
11.	Zagrożenie dla środowiska	Liczba gospodarstw domowych niepodłączonych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej	Urząd Gminy w Kleszczewie
12.		Liczba gospodarstw domowych wykorzystujących jako źródło ciepła tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji	Urząd Gminy w Kleszczewie
SFERA PRZESTRZENNO – FUNKcjONALNA			
13.	Niewystarczająca infrastruktura społeczna	Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania	Urząd Gminy w Kleszczewie
14.		Dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania	Urząd Gminy w Kleszczewie
15.		Dostępność obiektów kultury lub innych miejsc integracji społecznej (dom kultury lub biblioteka lub kino lub świetlice) do 1 km od miejsca zamieszkania	Urząd Gminy w Kleszczewie
16.	Niski poziom dostępności komunikacyjnej	Dostępność przystanku komunikacji publicznej do 1 km od miejsca zamieszkania	Urząd Gminy w Kleszczewie
SFERA TECHNICZNA			
17.	Zdegradowane technicznie obiekty budowlane	Liczba obiektów budowlanych (w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym) w złym stanie technicznym	Urząd Gminy w Kleszczewie
18.	Zdegradowane technicznie budowle	Długość dróg publicznych wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy	Urząd Gminy w Kleszczewie

Źródło: Opracowanie własne

W dalszej kolejności, wraz z prezentacją wyników analizy dla poszczególnych jednostek analitycznych, przedstawiono istotę każdego wskaźnika oraz interpretację otrzymanych wartości.

4.3. Analiza pozyskanych danych

Skalę negatywnych zjawisk określają wartości wybranych do analizy wskaźników, opisujące powyższe sfery, które wskazują **na niski poziom rozwoju** wybranego do analizy obszaru lub oznaczają **silną dynamikę spadku poziomu rozwoju obszaru w odniesieniu do wartości odpowiednich wskaźników dla poziomu całej gminy (wartości referencyjne)**. W oparciu o powyższą zasadę dokonana została analiza pozyskanych danych na potrzeby wyznaczenia OZ i OR. Poniżej przedstawiono szczegółowy opis przeprowadzonej analizy w poszczególnych sferach oraz jej wyniki.

Sfera społeczna

Wartości wskaźników przedstawiających: liczbę osób bezrobotnych korzystających z systemu pomocy społecznej, liczbę osób pobierających zasiłki w formie pomocy finansowej i rzeczowej, liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, liczbę osób pobierających zasiłek pielęgnacyjny, liczbę stwierdzonych przestępstw, liczbę osób korzystających ze wsparcia w formie pracy socjalnej, przemoc w rodzinie w liczbie wydanych „Niebieskich kart”, liczbę czytelników bibliotek oraz liczbę osób w wieku poprodukcyjnym dotyczą stanu **na dzień 31 grudnia 2022 roku**. Na podstawie pozyskanych danych ilościowych obliczono skalę występowania danego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych (wartość wskaźnika dla jednostki) oraz skalę występowania danego zjawiska kryzysowego dla obszaru całej gminy (wartość wskaźnika dla gminy), stanowiącą wartość referencyjną. Jeżeli skala zjawiska kryzysowego (wartość wskaźnika) w danej jednostce analitycznej przekraczała lub była niższa (tylko w przypadku liczby czytelników bibliotek) od wartości referencyjnej, uznawano, że wskaźnik ma „wartość kryzysową”. Ponadto w przypadku liczby osób bezrobotnych, korzystających z systemu pomocy społecznej, liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny oraz liczby wydanych „Niebieskich kart” za wartości „kryzysowe” przyjęto występowanie tego zjawiska w danej JA (wartości większe od 0).

Ostatecznie, **ze względu na szczególne i wyjątkowe znaczenie kwestii społecznych w procesie rewitalizacji, za obszary kryzysowe w sferze społecznej** uznane zostały te jednostki analityczne, które **charakteryzowały się przynajmniej czterema wskaźnikami o „wartościach kryzysowych” spośród dziewięciu** wybranych do analizy. **Wskazuje to na swoistą i uzasadnioną „wrażliwość”, jaką kierowano się podczas diagnozowania zjawisk kryzysowych w tej sferze.**

Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej** to: **JA1-ZOW, JA2-ZOW, JA3-ZOW, JA4-ZOW, JA5-ZOW, JA9-ZOW** oraz **JA10-ZOW**. Szczegółowe dane, dotyczące wartości referencyjnych oraz „wartości kryzysowych” wskaźników wybranych do analizy przedstawia Tabela 5.

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

Tabela 5. Dane dotyczące wartości referencyjnych oraz „wartości kryzysowych” wskaźników wybranych do analizy

L.p.	Opis wskaźnika do analizy	Wartość referencyjna wskaźnika do analizy	„Wartość kryzysowa” wskaźnika do analizy	
1.	Liczba osób bezrobotnych korzystających z systemu pomocy społecznej w 2022r. w danej jednostce analitycznej.	Liczba osób bezrobotnych korzystających z systemu pomocy społecznej w 2022 r.	3	Wartość większa od 0
2.	Odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2022 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2022 r.	50	Wartość powyżej 0,51%
		Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w odniesieniu do mieszkańców gminy w 2022 r.	0,51%	
3.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2022 roku w danej jednostce analitycznej	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2022 roku w gminie	7	Wartość większa od 0
4.	Odsetek osób pobierających zasiłek pielęgnacyjny w 2022 roku w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób pobierających zasiłek pielęgnacyjny w 2022 r.	96	Wartość powyżej 0,98%
		Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłek pielęgnacyjny w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy w 2022 r.	0,98%	
5.	Odsetek przestępstw stwierdzonych w 2022 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie gminy w 2022 r.	163	Wartość powyżej 1,67%
		Odsetek przestępstw stwierdzonych w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy w 2022 r.	1,67%	
6.	Odsetek osób korzystających ze wsparcia w formie pracy socjalnej w 2022r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób korzystająca ze wsparcia w formie pracy socjalnej w 2022r.	262	Wartość powyżej 2,68%
		Odsetek mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia w formie pracy socjalnej w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy w 2022r.	2,68%	
7.	Liczba „Niebieskich kart” w 2022 r. w danej jednostce analitycznej	Liczba „Niebieskich kart” wydanych w gminie w 2022 r.	10	Wartość większa od 0

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

8.	Odsetek czytelników bibliotek w 2022 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba czytelników bibliotek w 2022 r.	1.662	Wartość poniżej 17,03%
		Odsetek czytelników bibliotek w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy w 2022 r.	17,03%	
9.	Odsetek mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym w 2022 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym w 2022 r.	1.071	Wartość powyżej 10,97%
		Odsetek mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym odniesieniu do liczby mieszkańców gminy w 2022 r.	10,97%	

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 6. prezentuje wartości wskaźników, wybranych do analizy w sferze społecznej w poszczególnych jednostkach analitycznych. **Kolorem czerwonym** zaznaczono te wartości w poszczególnych jednostkach analitycznych, które **wykazują „wartość kryzysową”**, czyli są gorsze niż średnia dla gminy (wartość referencyjna).

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

Tabela 6. Wartości wskaźników wybranych do analizy w sferze społecznej w poszczególnych jednostkach analitycznych

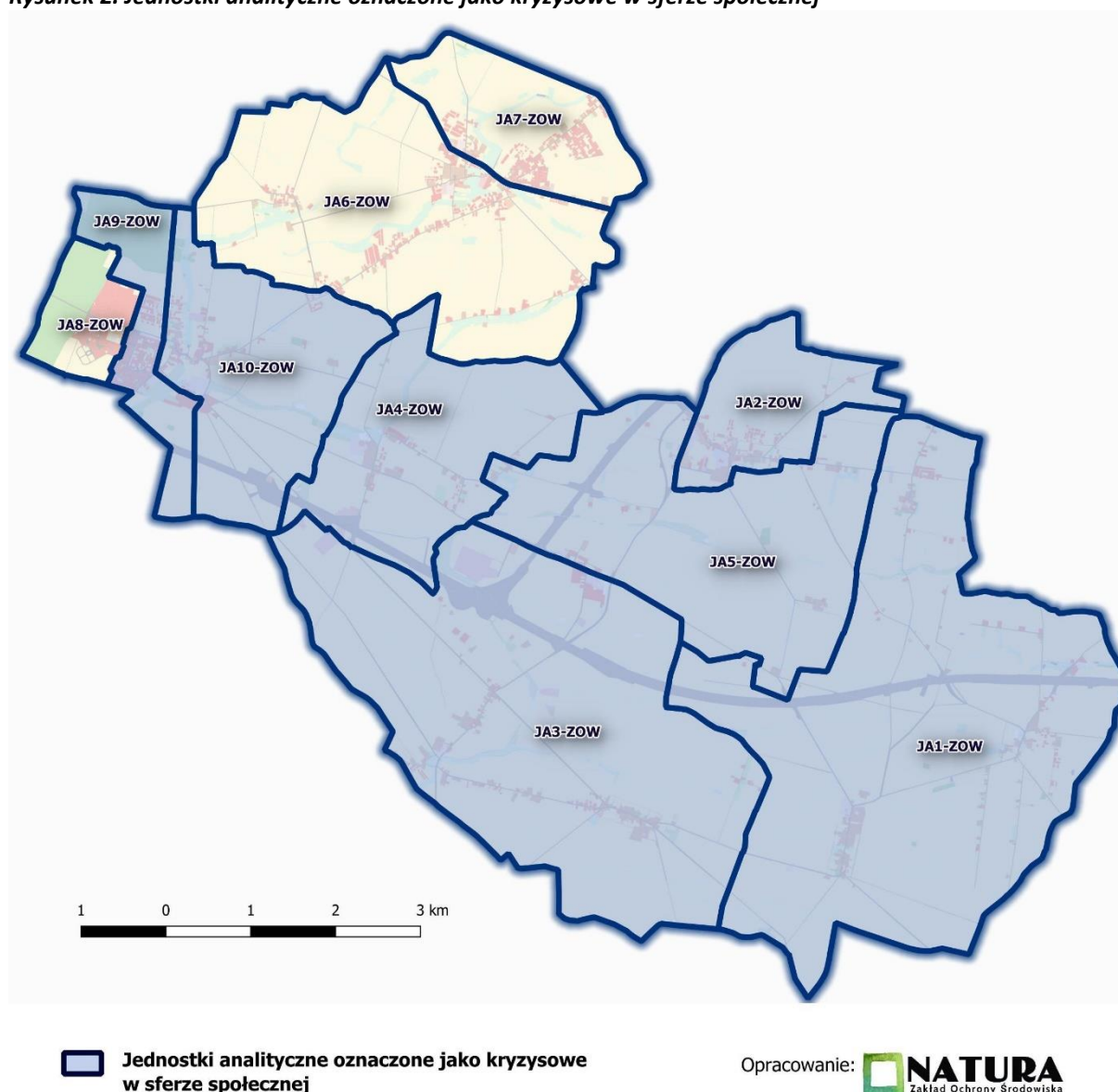
Wskaźnik	Nazwa jednostki analitycznej (JA)	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW
	1.	Liczba osób bezrobotnych korzystających z systemu pomocy społecznej w 2022r. w danej jednostce analitycznej.	0	1	0	0	0	0	0	1	0
2.	Odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2022 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	1,56%	1,33%	0,34%	0,48%	2,62%	0,00%	0,21%	0,07%	0,30%	0,43%
3.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2022 roku w danej jednostce analitycznej.	0	0	1	0	2	0	1	1	2	0
4.	Odsetek osób pobierających zasiłki pielęgnacyjny w 2022 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej.	0,96%	0,97%	1,24%	1,93%	4,71%	0,00%	1,03%	0,49%	1,29%	0,57%
5.	Odsetek przestępstw stwierdzonych w 2022 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej.	0,48%	1,93%	1,91%	2,90%	9,16%	1,45%	0,97%	1,05%	1,44%	1,29%
6.	Odsetek osób korzystających ze wsparcia w formie pracy socjalnej w 2022r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej.	4,81%	3,63%	4,61%	3,62%	11,78%	0,26%	1,38%	0,42%	3,04%	3,00%
7.	Liczba „Niebieskich kart” w 2022 r. w danej jednostce analitycznej.	0	2	0	2	2	0	0	0	3	1
8.	Odsetek czytelników bibliotek w 2022 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	11,55%	21,31%	3,93%	14,98%	17,28%	13,18%	16,76%	27,34%	20,73%	18,14%
9.	Odsetek mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym w 2022 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	13,36%	12,21%	15,96%	17,87%	18,32%	6,46%	6,28%	7,04%	13,44%	15,14%
Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze społecznej		✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓

Źródło: Opracowanie własne

DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY KLESZCZEWO

Rysunek 2. przedstawia jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej**. Jest on graficznym obrazem wyników zaprezentowanych w Tabeli 6. Jak wyżej wspomniano, za obszary kryzysowe w sferze społecznej uznane zostały te jednostki analityczne, które charakteryzowały się przynajmniej czterema wskaźnikami o „wartościach kryzysowych” spośród dziewięciu wybranych do analizy.

Rysunek 2. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie map gminy Kleszczewo

Sfera gospodarcza

Dla określenia skali negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej wybrano wskaźnik, obrazujący liczbę podmiotów gospodarczych w rejestrze CEiDG, przypadających na 100 mieszkańców. Źródłem pozyskania danych była Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEiDG). Dane **pochodzą z II kwartału 2023 roku**. Na podstawie pozyskanych wartości, w pierwszej kolejności obliczono liczbę podmiotów gospodarczych, przypadających na 100 mieszkańców w gminie,

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

stanowiącą wartość referencyjną, która wynosi **9,39**. W dalszej kolejności określono liczbę podmiotów gospodarczych, przypadających na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych. W przypadku, gdy poziom ten w danej jednostce analitycznej był **niższy** od wartości referencyjnej, uznawano ją za **obszar kryzysowy w sferze gospodarczej**.

Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze gospodarczej** to: **JA1-ZOW, JA2-ZOW, JA3-ZOW, JA4-ZOW, JA5-ZOW** oraz **JA10-ZOW**.

Tabela 7. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze gospodarczej w poszczególnych jednostkach analitycznych

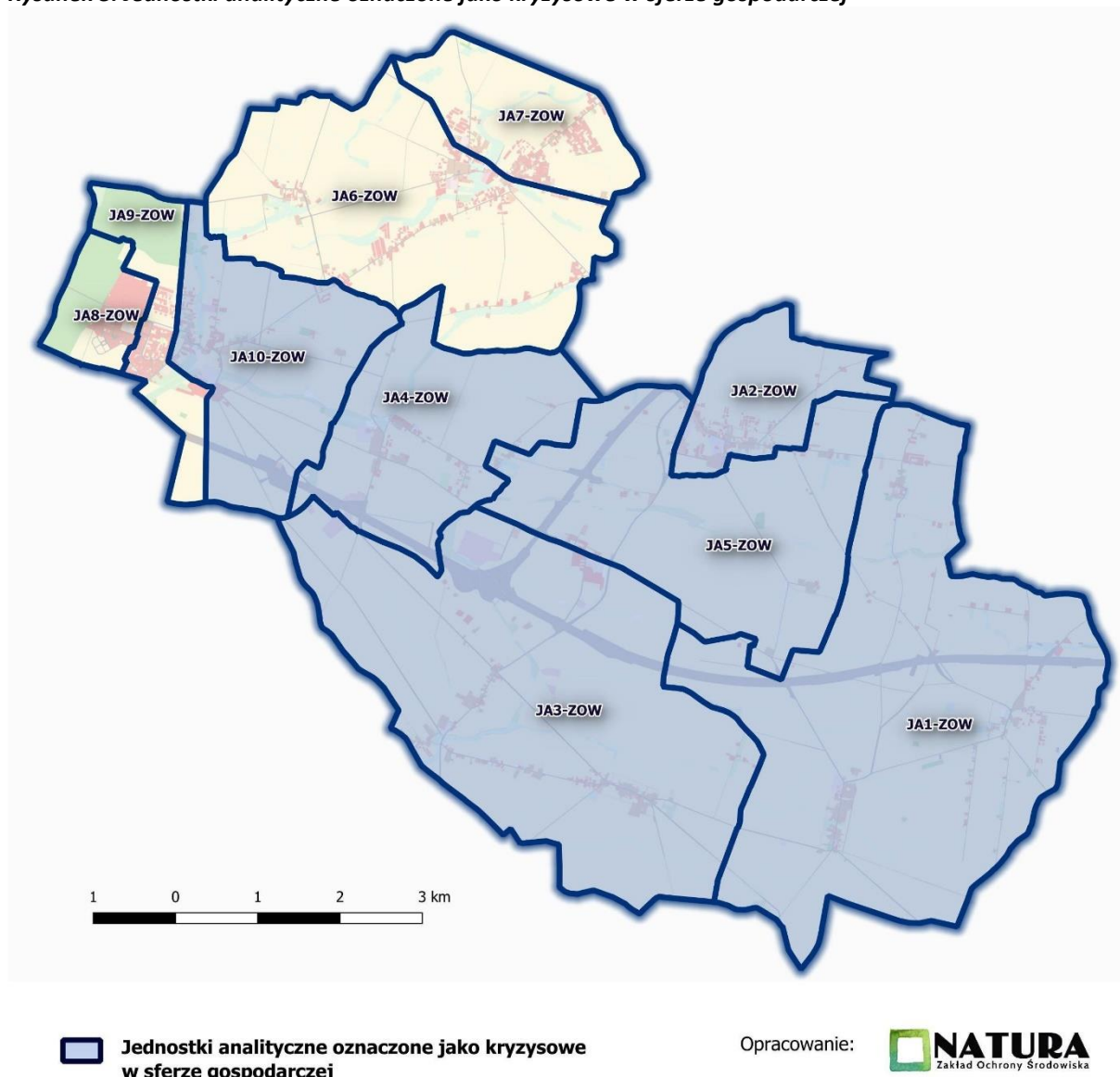
Wskaźnik	Nazwa jednostki analitycznej (JA)									
	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW
1. Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze CEiDG na 100 mieszkańców w danej jednostce analitycznej	5,17	6,89	6,97	7,00	6,28	10,48	11,45	12,34	10,25	9,29
Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze gospodarczej	✓	✓	✓	✓	✓					✓

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 3. przedstawia jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze gospodarczej**. Jest on graficznym obrazem wyników zaprezentowanych w Tabeli 7. Jak wyżej wspomniano, gdy wartość wskaźnika w danej jednostce analitycznej była niższa od wartości referencyjnej, uznawano ją za **obszar kryzysowy w sferze gospodarczej**.

DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO

Rysunek 3. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze gospodarczej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie map gminy Kleszczewo

Sfera środowiskowa

Do określenia zjawisk negatywnych w sferze środowiskowej użyto 2 wskaźników. Pozyskane dane dotyczą stanu **na dzień 31 grudnia 2022 roku**. Pierwszy wskaźnik przedstawia liczbę gospodarstw domowych niepodłączonych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej. Na podstawie pozyskanych danych ilościowych obliczono skalę występowania tego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych (wartość wskaźnika dla jednostki) oraz skalę występowania zjawiska kryzysowego dla obszaru całej gminy (wartość wskaźnika dla gminy), stanowiącą wartość referencyjną, która wynosi **46,7%**. Jeżeli skala zjawiska kryzysowego (wartość wskaźnika) w danej jednostce analitycznej **przekraczała** wartość referencyjną uznawano, że wskaźnik ma „wartość kryzysową”. Drugi wskaźnik przedstawia liczbę gospodarstw domowych, wykorzystujących jako źródło ciepła tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji. W przypadku tego wskaźnika wartość referencyjna wynosi **18,71%**. Jeżeli skala zjawiska kryzysowego (wartość wskaźnika) w danej jednostce analitycznej była **wyższa** od wartości referencyjnej, to w tym przypadku uznawano, że wskaźnik ma

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

„wartość kryzysową”. Ostatecznie, **za obszary kryzysowe w sferze środowiskowej** uznane zostały te jednostki analityczne, które charakteryzowały się **przynajmniej jednym** wskaźnikiem o „wartości kryzysowej” spośród dwóch wybranych do analizy.

Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze środowiskowej** to: **JA1-ZOW, JA2-ZOW, JA3-ZOW, JA5-ZOW, JA6-ZOW, JA7-ZOW, JA9-ZOW oraz JA10-ZOW.**

Szczegółowe dane, dotyczące wartości referencyjnej oraz „wartości kryzysowej” wskaźnika wybranego do analizy, przedstawia Tabela 8.

Tabela 8. Dane dotyczące wartości referencyjnej oraz „wartości kryzysowej” wskaźnika wybranego do analizy

L.p.	Opis wskaźnika do analizy	Wartość referencyjna wskaźnika do analizy		„Wartość kryzysowa” wskaźnika do analizy
1.	Odsetek gospodarstw domowych niepodłączonych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w 2022 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do łącznej liczby gospodarstw domowych w danej jednostce analitycznej.	Liczba gospodarstw domowych niepodłączonych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w gminie w 2022 r.	1.922	Wartość powyżej 46,70%
		Odsetek gospodarstw domowych niepodłączonych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w gminie w odniesieniu do łącznej liczby gospodarstw domowych w gminie w 2022 r.	46,70%	
2.	Odsetek gospodarstw domowych wykorzystujących jako źródło ciepła tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby gospodarstw domowych w danej jednostce analitycznej w 2022 r.	Liczba gospodarstw domowych wykorzystujących jako źródło ciepła tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji w gminie w 2022 r.	770	Wartość powyżej 18,71%
		Odsetek gospodarstw domowych wykorzystujących jako źródło ciepła tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji w gminie do łącznej liczby gospodarstw domowych w gminie w 2022 r.	18,71%	

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 9. prezentuje wartości wskaźników wybranych do analizy w sferze środowiskowej w poszczególnych jednostkach analitycznych. **Kolorem czerwonym** zaznaczono te wartości w poszczególnych jednostkach analitycznych, które **wykazują „wartość kryzysową”**, czyli są wyższe niż średnia dla gminy (wartość referencyjna).

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

Tabela 9. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze środowiskowej w poszczególnych jednostkach analitycznych

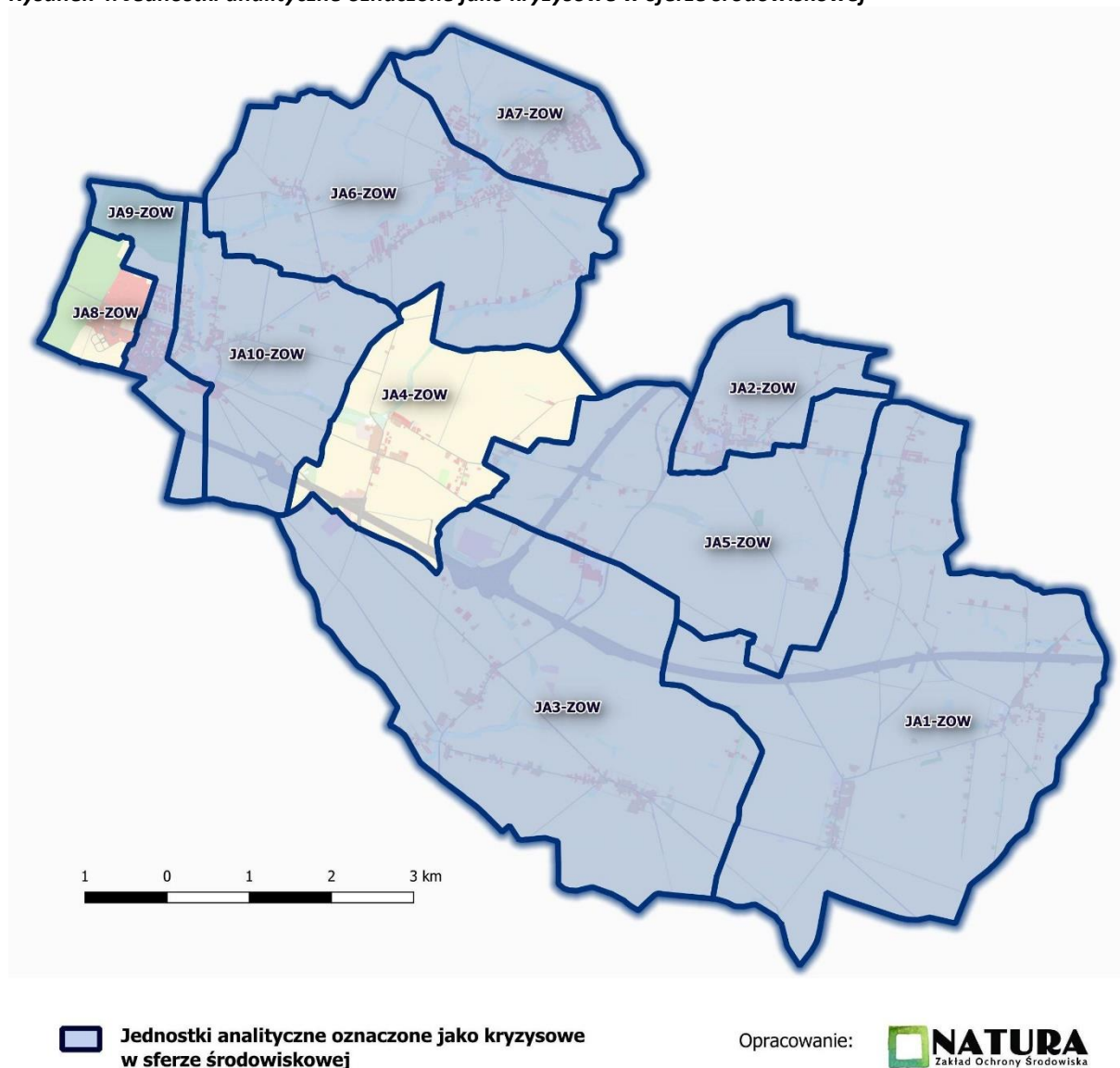
Wskaźnik	Nazwa jednostki analitycznej (JA)	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW
	1.	Odsetek gospodarstw domowych niepodłączonych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w 2022 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do łącznej liczby gospodarstw domowych w danej jednostce analitycznej.	22,86%	23,35%	9,29%	31,90%	15,34%	92,55%	112,95%	0,00%	33,71%
2.	Odsetek gospodarstw domowych wykorzystujących jako źródło ciepła tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby gospodarstw domowych w danej jednostce analitycznej w 2022 r.	35,56%	22,25%	31,78%	18,53%	35,80%	13,14%	12,38%	6,09%	19,13%	17,07%
Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze środowiskowej		✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 4 przedstawia jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze środowiskowej**. Jest on graficznym obrazem wyników zaprezentowanych w Tabeli 9. Jak wyżej wspomniano, za obszary kryzysowe w sferze środowiskowej uznane zostały te jednostki analityczne, które charakteryzowały się przynajmniej jednym wskaźnikiem o „wartości kryzysowej” spośród dwóch wybranych do analizy.

DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY KLESZCZEWO

Rysunek 4. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze środowiskowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie map gminy Kleszczewo

Sfera przestrzenno-funkcyjna

Negatywne zjawiska w sferze przestrzenno-funkcyjnej dotyczą m.in. niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej. Dla zobrazowania powyższych zjawisk dobrane zostały odpowiednie wskaźniki, które pozwoliły na ocenę skali kryzysu. Należą do nich: dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania, dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania, dostępność obiektów kultury lub innych miejsc integracji społecznej (dom kultury, biblioteka, kino lub świetlice) do 1 km od miejsca zamieszkania oraz dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania. W oparciu o powyższe wskaźniki dokonano oceny dostępności infrastruktury społecznej oraz komunikacyjnej w poszczególnych jednostkach analitycznych. Jeżeli przedszkola, miejsca integracji społecznej, obiekty sportowe lub przystanki komunikacji publicznej nie były dostępne w granicach badanej jednostki, a znajdowały się

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

w sąsiedniej jednostce analitycznej i odległość do nich nie przekraczała odpowiednio 0,5 km i 1 km, to uznawano, że dostępność została zachowana. Pozyskane dane dotyczą stanu **na dzień 31 grudnia 2022 roku**. Ostatecznie **za obszary kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej** uznane zostały te jednostki analityczne, w których **dostępność nie została zachowana w przynajmniej dwóch dziedzinach spośród czterech wybranych do analizy**.

Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej** to: **JA1-ZOW, JA2-ZOW** oraz **JA4-ZOW**.

Tabela 10. prezentuje wskaźniki wybrane do analizy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w poszczególnych jednostkach analitycznych. **Kolorem czerwonym** zaznaczono te wskaźniki w poszczególnych jednostkach analitycznych, które **wykazują „wartość kryzysową”**. Należy zaznaczyć, że mają one inny charakter niż wskaźniki z pozostałych sfer, bowiem w tym przypadku nie następowało porównywanie ich wartości w poszczególnych jednostkach analitycznych do średniej gminnej. Sprawdzano tutaj dostępność określonych elementów infrastruktury i oceniano „zero-jedynkowo”, czyli sprawdzano, czy **dostępność ta występuje (TAK)** lub czy **nie występuje (NIE)**.

Tabela 10. Dostępność infrastruktury społecznej oraz komunikacyjnej w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w poszczególnych jednostkach analitycznych

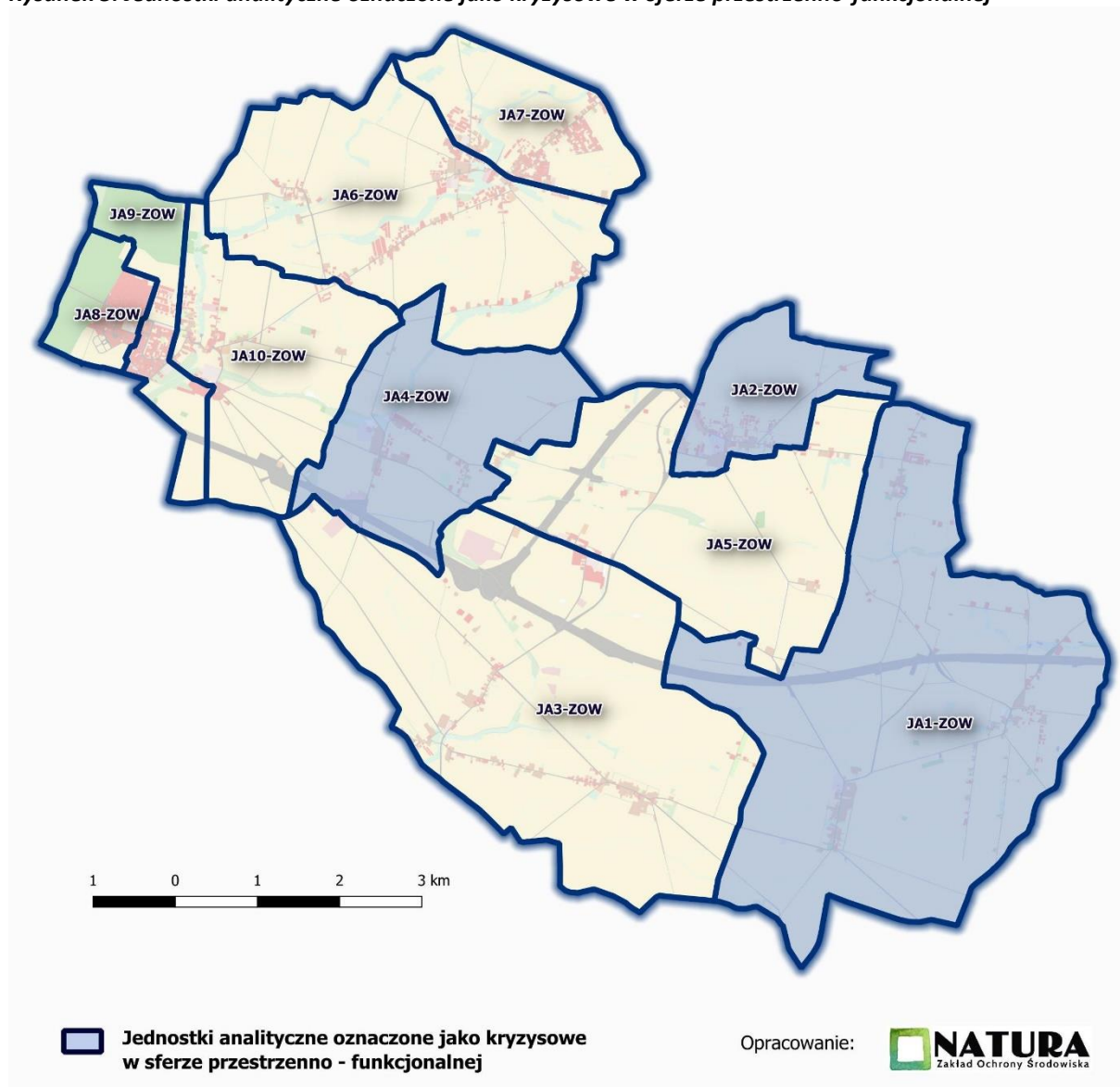
Nazwa jednostki analitycznej (JA)		Wskaźnik									
		JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW
1	Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania	NIE	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
2	Dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania	NIE	NIE	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
3	Dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
4	Dostępność obiektów kultury lub innych miejsc integracji społecznej (dom kultury lub biblioteka lub kino lub świetlice) do 1 km od miejsca zamieszkania	NIE	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE
Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze przestrzenno-funkcjonalnej		✓	✓		✓						

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 5. przedstawia jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej**. Jest on graficznym obrazem wyników zaprezentowanych w Tabeli 10.

DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO

Rysunek 5. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie map gminy Kleszczewo

Sfera techniczna

Sfera techniczna dotyczy w szczególności degradacji stanu dróg oraz obiektów budowlanych, który częściowo obrazuje stan tkanki mieszkaniowej. Dla zobrazowania powyższego zjawiska wybrane zostały wskaźniki: długość dróg publicznych wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy oraz liczba obiektów budowlanych o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym. Pozyskane dane dotyczą stanu **na dzień 31 grudnia 2022 roku**.

Na podstawie pozyskanych danych, w pierwszej kolejności obliczono odsetek długości dróg publicznych, wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy w odniesieniu do łącznej długości dróg publicznych w gminie w 2022 r., stanowiący wartość referencyjną, która wynosi **14,8%**. W dalszej kolejności określono skalę występowania tego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych. W przypadku obiektów budowlanych o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym za wartości „kryzysowe” przyjęto występowanie tego zjawiska w danej JA (wartość

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

większa od 0). W dalszej kolejności określono skalę występowania tego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych. W przypadku, gdy skala zjawiska w danej jednostce analitycznej **przekraczała** wskazane wartości referencyjne określonych wskaźników, uznawano ją za obszar **kryzysowy w sferze technicznej**. Ostatecznie, za **obszary kryzysowe w sferze technicznej** uznane zostały te jednostki analityczne, które charakteryzowały się **przynajmniej jednym** wskaźnikiem o „wartości kryzysowej” spośród dwóch wybranych do analizy.

Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze technicznej** to: **JA1-ZOW, JA3-ZOW, JA4-ZOW oraz JA5-ZOW**.

Tabela 11. Dane dotyczące wartości referencyjnej oraz „wartości kryzysowej” wskaźnika wybranego do analizy

L.p.	Opis wskaźnika do analizy	Wartość referencyjna wskaźnika do analizy		„Wartość kryzysowa” wskaźnika do analizy
1.	Odsetek długości dróg publicznych wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy w danej jednostce analitycznej w stosunku do łącznej długości dróg publicznych w danej jednostce analitycznej w 2022 r.	Długość dróg publicznych wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy w 2022 r.	10,08 km	Wartość powyżej 14,80%
		Odsetek długości dróg publicznych wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy w odniesieniu do łącznej długości dróg publicznych w gminie w 2022r.	14,8%	
2.	Liczba obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym w 2022 r. w danej jednostce analitycznej	Liczba obiektów budowlanych w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym w 2022r.	2	Wartość większa od 0

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 12. prezentuje wartości wskaźników wybranych do analizy w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach analitycznych. **Kolorem czerwonym** zaznaczono te wartości w poszczególnych jednostkach analitycznych, które **wykazują „wartość kryzysową”**.

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

Tabela 12. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach analitycznych

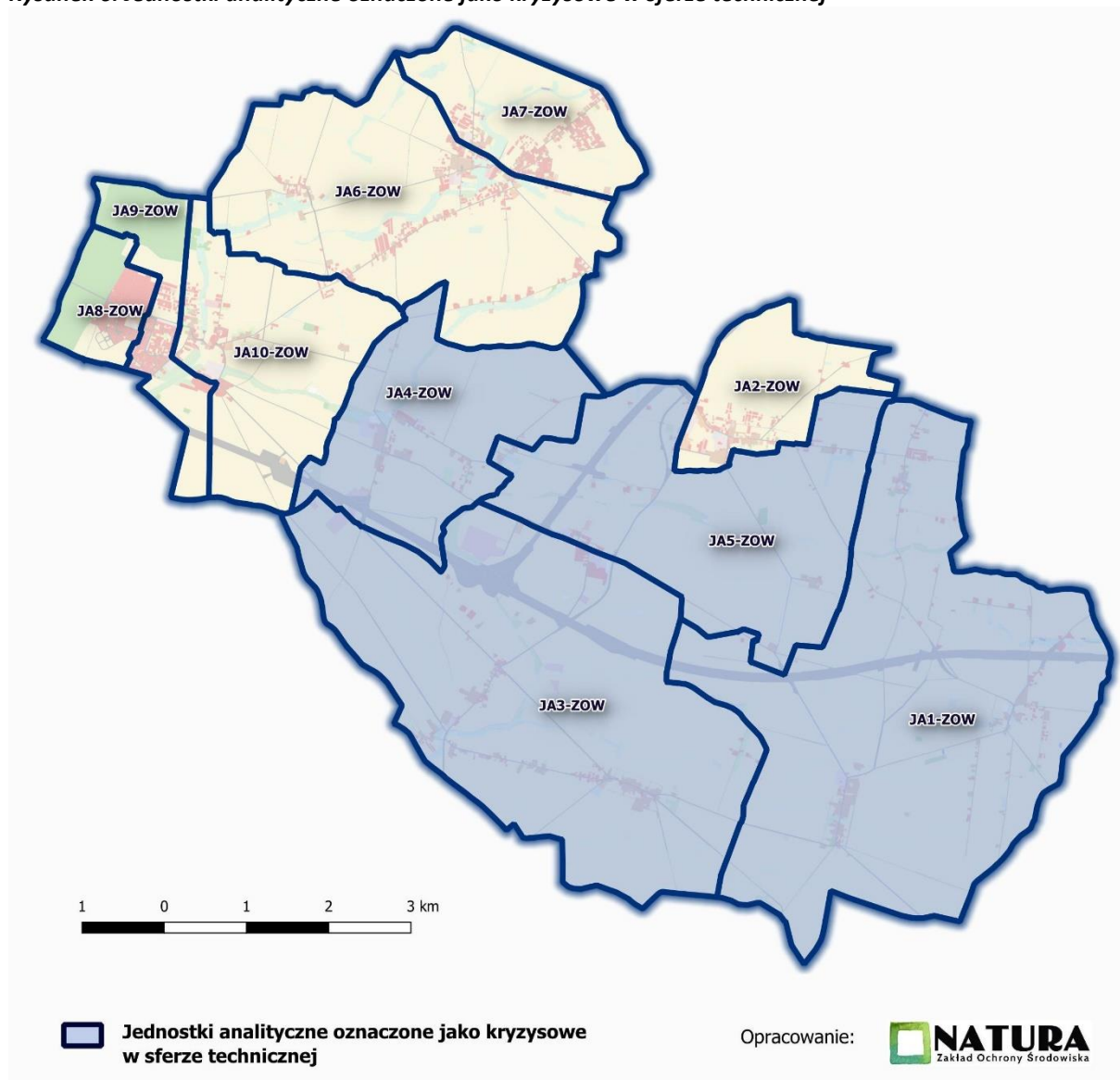
Wskaźnik	Nazwa jednostki analitycznej (JA)	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW
1.	Odsetek długości dróg publicznych wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy w danej jednostce analitycznej do łącznej długości dróg publicznych w danej jednostce analitycznej w 2022 r.	15,09%	0,00%	8,88%	36,76%	17,33%	13,18%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2.	Odsetek obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym w danej jednostce analitycznej do łącznej liczby obiektów budowlanych o przeznaczeniu mieszkaniowym w danej jednostce analitycznej w 2022 r.	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze technicznej		√		√	√	√					

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 6. przedstawia jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze technicznej**. Jest on graficznym obrazem wyników zaprezentowanych w Tabeli 12. Jak wyżej wspomniano, za obszary kryzysowe w sferze technicznej uznane zostały te jednostki analityczne, które charakteryzowały się przynajmniej jednym wskaźnikiem o „wartości kryzysowej” spośród dwóch wybranych do analizy.

DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO

Rysunek 6. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze technicznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie map gminy Kleszczewo

Z przeprowadzonej wyżej analizy wynika, że w ramach wszystkich ocenianych sfer – społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej możliwe było wyodrębnienie tych obszarów na terenie gminy, które cechują się zdecydowanie gorszymi wskaźnikami, obrazującymi występowanie negatywnych zjawisk. Świadczy to o **prawidłowym doborze zestawu obiektywnych i weryfikowalnych mierników** oraz **metod badawczych**, dostosowanych do lokalnych uwarunkowań. Do przygotowania diagnozy wykorzystano także **najbardziej aktualne dane**, którymi gmina dysponowała i które pozyskała. Otrzymane wyniki posłużyły do wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ).

5. Obszar zdegradowany (OZ)

Sposób wyznaczania obszaru zdegradowanego (OZ) określa ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Zgodnie z Ustawą, delimitacja obszaru zdegradowanego jest ściśle powiązana z pojęciem stanu kryzysowego. Rewitalizacja stanowi bowiem proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych w sposób kompleksowy. Obszar będący w stanie kryzysowym charakteryzuje się natomiast koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Identyfikacja stanu kryzysowego pozwala określić obszar zdegradowany (OZ).

Na podstawie przeprowadzonej analizy pozyskanych danych, **wyznaczono obszar zdegradowany (OZ) w gminie Kleszczewo**, który obejmuje następujące zamieszkane jednostki analityczne (JA): **JA1-ZOW, JA2-ZOW, JA3-ZOW, JA4-ZOW, JA5-ZOW, JA9-ZOW** oraz **JA10-ZOW**. **Wskazane jednostki charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych** przy jednoczesnym występowaniu **negatywnych zjawisk w co najmniej jednej** z pozostałych, analizowanych sfer. Szczegółowe dane, dotyczące występowania negatywnych zjawisk w analizowanych sferach, przedstawia Tabela 13.

Tabela 13. Szczegółowe dane dotyczące występowania negatywnych zjawisk w analizowanych sferach

Wskaźnik	Nazwa jednostki analitycznej (JA)	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW
1.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE SPOŁECZNEJ	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓
2.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE GOSPODARCZEJ	✓	✓	✓	✓	✓					✓
3.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓
4.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ	✓	✓		✓						
5.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE TECHNICZNEJ	✓		✓	✓	✓					
Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako obszar zdegradowany (OZ)		✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowe dane, dotyczące zamieszkałych jednostek analitycznych (JA), wchodzących w skład wyznaczonego obszaru zdegradowanego (OZ), przedstawiono w poniższej tabeli.

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

Tabela 14. Szczegółowe dane dotyczące zamieszkanym jednostek analitycznych (JA), wchodzących w skład wyznaczonego obszaru zdegradowanego (OZ)

JEDNOSTKI ANALITYCZNE (JA)				LICZBA MIESZKAŃCÓW stan na 31.12.2022 r.		POWIERZCHNIA	
L.P.	SYMBOL	OPIS JEDNOSTKI	FUNKCJA DOMINUJĄCA	LICZBA	% MIESZKAŃCÓW GMINY	KM ²	% POWIERZCHNI GMINY
1.	JA1-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	831	8,51	17,86	24,01
2.	JA2-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	827	8,47	2,84	3,82
3.	JA3-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	890	9,12	15,95	21,44
4.	JA4-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	414	4,24	5,99	8,05
5.	JA5-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	382	3,91	9,18	12,34
6.	JA9-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA I WIELORODZINNA	1.317	13,49	2,24	3,01
7.	JA10-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	700	7,17	5,62	7,55
SUMA				5 361	54,91 %	59,68	80,23

Źródło: Opracowanie własne

Wymagane kryteria wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) spełniło 7 jednostek analitycznych. Łącznie mieszka na ich terenie **54,91% ludności gminy**, a obejmują one **80,23% jej powierzchni**.

6. Obszar rewitalizacji (OR)

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w ramach obszaru zdegradowanego (OZ), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, biorąc pod uwagę także szczególną koncentrację negatywnych zjawisk, wyznacza się obszar rewitalizacji (OR). Obszar rewitalizacji (OR) nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Może on stanowić część lub całość obszaru zdegradowanego. Dla obszaru rewitalizacji (OR) sporządza się Gminny Program Rewitalizacji.

Kierując się powyższymi zapisami oraz w wyniku przeprowadzonej diagnozy wyznaczono obszar rewitalizacji (OR) w gminie Kleszczewo, który obejmuje następujące jednostki analityczne (JA):

- JA2-ZOW - część sołectwa Kleszczewo
- JA4-ZOW - sołectwo Komorniki
- JA10-ZOW - część sołectwa Tulce.

Wyznaczony obszar, o łącznej powierzchni 14,45 km², stanowi 19,42% powierzchni gminy i jest zamieszkiwany przez 1.941 osób, co stanowi 19,88% ogółu mieszkańców gminy.

Szczegółowe dane, dotyczące jednostek analitycznych (JA), wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR), przedstawia Tabela 15.

Tabela 15. Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR)

JEDNOSTKI ANALITYCZNE (JA)				LICZBA MIESZKAŃCÓW stan na 31.12.2022 r.		POWIERZCHNIA	
L.P.	SYMBOL	OPIS JEDNOSTKI	FUNKCJA DOMINUJĄCA	LICZBA	% MIESZKAŃCÓW GMINY	KM ²	% POWIERZCHNI GMINY
2.	JA2-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	827	8,47	2,84	3,82
3.	JA4-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	414	4,24	5,99	8,05
4.	JA10-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	700	7,17	5,62	7,55
SUMA				1.941	19,88 %	14,45	19,42%

Źródło: opracowanie własne

JA2-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem **część sołectwa Kleszczewo**. Teren jednostki składa się **głównie z zabudowy jednorodzinnej** oraz gospodarstw indywidualnych. Występują tutaj także bloki mieszkalne. W Kleszczewie znajduje się budynek Zespołu Szkół w Kleszczewie, kompleks rekreacyjno-sportowy, budynek Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Kleszczewie, Policja, Ośrodek Pomocy Społecznej, Ochotnicza Straż Pożarna oraz siedziba Zakładu Komunalnego w Kleszczewie. Na terenie Kleszczewa działa Klub Sportowy „Clescevia”. Znajduje się również zabytkowy park oraz Parafia p.w. Wszystkich Świętych.

JA4-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem **sołectwo Komorniki**. Teren jednostki składa się **głównie z zabudowy jednorodzinnej**, gospodarstw indywidualnych oraz bloków popegeerowskich. Na terenie Komornik znajduje się świetlica wiejska, teren rekreacyjno-sportowy, zabytkowy park, staw wraz z terenem rekreacyjnym, funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna.

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

JA10-ZOW jednostka obejmuje swoim zasięgiem część sołectwa Tulce, ulice: Brylantowa, Diamentowa, Gospodarcza, Grzybowa, Kalinowa, Krótka, Leśna, Piaskowa, Platynowa, Pocztowa, Polna, Południowa, Promienna, Radosna, Rubinowa, Spokojna, Strumykowa, Szafirowa, Średzka, Zaciszna. Teren jednostki składają się **głównie z zabudowy jednorodzinnej** oraz indywidualnych gospodarstw. Na terenie jednostki znajduje się Sanktuarium Maryjne, świetlica wiejska, Ośrodek Zdrowia, apteka, staw i zbiornik retencyjny.

Uzasadnienie wyznaczenia obszaru rewitalizacji (OR)

Wyznaczając **obszar rewitalizacji** w ramach obszaru zdegradowanego, wskazano na następujące jednostki analityczne JA2-ZOW (część sołectwa Kleszczewo), JA4-ZOW (**sołectwo Komorniki**) oraz JA10-ZOW (część sołectwa Tulce, jako **wymagające rewitalizacji**). Obszar rewitalizacji można podzielić na podobszary, nie mające ze sobą wspólnych granic. Decyzja taka oznacza, że gmina zamierza prowadzić na nich działania rewitalizacyjne na podstawie jednego programu rewitalizacji. Wyznaczone jako obszar rewitalizacji jednostki analityczne JA2-ZOW (część sołectwa Kleszczewo) oraz JA4-ZOW wraz z JA10-ZOW (**sołectwo Komorniki i część sołectwa Tulce**), stanowiące **2 podobszary wyznaczonego obszaru rewitalizacji** w gminie, w sposób znaczący cechują się **wysokim stopniem degradacji w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej** w porównaniu do innych obszarów gminy, co wykazano w wynikach analizy wskaźnikowej wymienionych sfer. Należy podkreślić, że **szczególne znaczenie mają tutaj wyniki analizy, dotyczące kluczowej sfery społecznej**, gdzie powyższe jednostki analityczne wykazują **wysoki stopień degradacji**.

Ponadto, wyznaczone obszary stanowiące obszar rewitalizacji w Gminie Kleszczewo, **mają istotne znaczenie dla rozwoju gminy i tym samym gmina zamierza prowadzić na tych obszarach rewitalizację**. Ważność tych obszarów wynika wprost ze **Strategii Rozwoju Gminy Kleszczewo na lata 2018-2025**, gdzie w ramach programów i projektów strategicznych uwzględniono te tereny jako kluczowe, tj. m.in: Program 1.1. Modernizacja układu drogowego i komunikacja publiczna, Projekt 1.1.1. Poprawa jakości dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich i Projekt 1.1.3. Komunikacja publiczna, Program 1.2. Rozbudowa i modernizacja systemu wodociągowo-kanalizacyjnego, Projekt 1.2.2. Rozbudowa systemu odbioru i oczyszczania ścieków, Program 1.3. Ochrona środowiska, Projekt 1.3.1. Ochrona gruntów i wód, Program 2.1. Baza lokalowa i organizacja oświaty, Projekt 2.1.1. Rozbudowa i remonty bazy lokalowej oświaty oraz Program 2.3. Sport i rekreacja, Projekt 2.3.1. Baza sportowa i rekreacyjna oraz organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych. Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje także na swoim terenie **ważne elementy infrastruktury społecznej gminy**, w szczególności w JA2-ZOW (część sołectwa Kleszczewo) oraz JA4-ZOW (sołectwo Komorniki).

Istotny wpływ na wybór wskazanych wyżej jednostek analitycznych jako obszaru rewitalizacji, miały także wnioski z prowadzonego monitoringu efektów obowiązującego „Programu Rewitalizacji dla Gminy Kleszczewo” - raporty z monitoringu składane były w ustalonych terminach do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego. Z ostatniego raportu oraz bieżących informacji otrzymanych z urzędu gminy wynika, że **4 główne projekty rewitalizacyjne spośród 7, zostały już zrealizowane**. Ponadto, analiza skutków prowadzenia procesu rewitalizacji w postaci wykazanych bieżących wartości wskaźników służących delimitacji obszaru rewitalizacji, a także analiza efektów rewitalizacji pozwalają stwierdzić, że **nastąpiła zauważalna poprawa sytuacji kryzysowej, w szczególności w wymiarze społecznym**. Wyznaczony w „Programie Rewitalizacji dla Gminy Kleszczewo” obszar rewitalizacji obejmuje 2 podobszary: sołectwo Komorniki oraz sołectwo Nagradowice. Biorąc zatem powyższe pod uwagę, podjęto decyzję **o poszerzeniu obszaru rewitalizacji**

**DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR) GMINY
KLESZCZEWO**

gminy (z pominięciem sołectwa Nagradowice) do wymienionych na wstępie trzech jednostek analitycznych i **dalszym prowadzeniu procesu rewitalizacji na tych dwóch podobzszarach OR.**

Dodatkowo, z punktu widzenia rozwoju gminy i zaspokajania potrzeb mieszkańców, kluczowymi problemami wskazanymi w badaniu ankietowym są: zbyt rzadkie patrole służb porządkowych, słaba integracja lokalnej społeczności oraz uciążliwe sąsiedztwo (hałas, nierespektowanie ciszy nocnej), stan infrastruktury drogowej, brak bezpieczeństwa w ruchu drogowym, czystość w przestrzeni publicznej oraz kwestia zanieczyszczonego środowiska poprzez hałas czy smog. Mieszkańcy widzą także potrzebę przeznaczenia większego wsparcia dla młodzieży, dzieci oraz osób starszych. Akcentują również potrzebę zwrócenia uwagi na potrzeby mieszkańców w wieku produkcyjnym. W większości tych przypadków rozwiązaniem wskazanych problemów mogą **być przedsięwzięcia nieinwestycyjne wspierane budową, rozbudową lub modernizacją infrastruktury społecznej**, zlokalizowanej w szczególności **na terenach stanowiących centrum ośrodka gminnego - Kleszczewo i tym samym pokrywających się z wyznaczonym OR.** Zatem wyznaczenie obszaru zdegradowanego nastąpiło w wyniku analizy wskaźnikowej, a ostateczna decyzja o wyborze obszaru rewitalizacji była podyktowana nie tylko zidentyfikowanymi w analizie problemami społecznymi i deficytami w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, ale przede wszystkim **znaczeniem dla rozwoju gminy** możliwych i planowanych przedsięwzięć na wyodrębnionym obszarze rewitalizacji.

Ponadto należy podkreślić, że wyznaczenie OR nastąpiło także w wyniku dyskusji, przeprowadzonej z udziałem przedstawicieli władz wykonawczych gminy Kleszczewo. Obszerna informacja o przeprowadzonych konsultacjach społecznych projektu diagnozy zostanie zawarta w dokumencie gminnego programu rewitalizacji, w rozdziale „Uspołecznienie programu rewitalizacji”.

Szczegółowa i pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji, obejmująca analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru, zostanie zaprezentowana w pierwszej części dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji. Będzie ona podstawą do zaplanowania pakietu działań naprawczych, których celem będzie wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej i przyczynienie się do jego rozwoju.

Spis wykresów

Wykres 1. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w gminie Kleszczewo	4
Wykres 2. Struktura wieku mieszkańców gminy Kleszczewo w latach 2016 vs 2021 – udziały procentowe	5
Wykres 3. Różnica liczby mieszkańców w latach 2016 vs 2021 w podziale na grupy wiekowe	5
Wykres 4. Przyrost naturalny w gminie Kleszczewo, powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców	6
Wykres 5. Saldo migracji w gminie, powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców	7
Wykres 6. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców	8
Wykres 7. Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych przeciwko mieniu na 10 tys. mieszkańców (dane powiatowe)	8
Wykres 8. Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych przeciwko życiu i zdrowiu na 10 tys. mieszkańców (dane powiatowe)	9
Wykres 9. Liczba porad lekarskich na 1.000 mieszkańców w gminie, powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim	9
Wykres 10. Organizacje społeczne na 1.000 mieszkańców w gminie, powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim	10
Wykres 11. Wydatki ogółem na oświatę i wychowanie w gminie Kleszczewo	11
Wykres 12. Udział zarejestrowanych bezrobotnych ogółem na 1.000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie, powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim	11
Wykres 13. Stopa bezrobocia w powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim	12
Wykres 14. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w REGON na 1.000 mieszkańców	12
Wykres 15. Liczba nowo oddanych mieszkań	14
Wykres 16. Liczba mieszkań na 1.000 mieszkańców	14
Wykres 17. Łączna długość dróg gminnych i powiatowych na 100 km ² powierzchni (dane powiatowe) (km/km ²)	15
Wykres 18. Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni (dane powiatowe) (km/km ²)	15
Wykres 19. Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w gminie Kleszczewo, powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim	16
Wykres 20. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku na 1 mieszkańca (m ³) w gminie Kleszczewo, powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim	16
Wykres 21. Wydatki ogółem z budżetu JST na kulturę fizyczną, sport i rekreację	17
Wykres 22. Wydatki ogółem z budżetu JST na kulturę i dziedzictwo narodowe	17
Wykres 23. Miejscowości pochodzenia respondentów ankiety (w % łącznej liczby wypełnionych ankiet)	19
Wykres 24. Struktura wiekowa badanych mieszkańców gminy Kleszczewo	19
Wykres 25. Struktura wykształcenia badanych	20
Wykres 26. Status zawodowy respondentów	20
Wykres 27. Ocena wybranych aspektów warunków życia w gminie Kleszczewo	22
Wykres 28. Zjawiska uciążliwe społecznie	23
Wykres 29. Grupy społeczne wymagające wsparcia	24

Spis tabel

<i>Tabela 1. Lokalni pracodawcy</i>	13
<i>Tabela 2. Lokalni pracodawcy według sekcji prowadzonej działalności</i>	13
<i>Tabela 3. Szczegółowe dane dotyczące wyznaczonych jednostek analitycznych (JA).....</i>	26
<i>Tabela 4. Dane dotyczące wybranych wskaźników do analizy oraz źródła danych</i>	29
<i>Tabela 5. Dane dotyczące wartości referencyjnych oraz „wartości kryzysowych” wskaźników wybranych do analizy</i>	32
<i>Tabela 6. Wartości wskaźników wybranych do analizy w sferze społecznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.....</i>	34
<i>Tabela 7. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze gospodarczej w poszczególnych jednostkach analitycznych.....</i>	36
<i>Tabela 8. Dane dotyczące wartości referencyjnej oraz „wartości kryzysowej” wskaźnika wybranego do analizy.....</i>	38
<i>Tabela 9. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze środowiskowej w poszczególnych jednostkach analitycznych.....</i>	39
<i>Tabela 10. Dostępność infrastruktury społecznej oraz komunikacyjnej w sferze przestrzenno- funkcjonalnej w poszczególnych jednostkach analitycznych</i>	41
<i>Tabela 11. Dane dotyczące wartości referencyjnej oraz „wartości kryzysowej” wskaźnika wybranego do analizy.....</i>	43
<i>Tabela 12. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.....</i>	44
<i>Tabela 13. Szczegółowe dane dotyczące występowania negatywnych zjawisk w analizowanych sferach</i>	46
<i>Tabela 14. Szczegółowe dane dotyczące zamieszkaných jednostek analitycznych (JA), wchodzących w skład wyznaczonego obszaru zdegradowanego (OZ).....</i>	47
<i>Tabela 15. Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR)</i>	48

Spis rysunków

<i>Rysunek 1. Podział gminy na jednostki analityczne (JA).....</i>	27
<i>Rysunek 2. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej.....</i>	35
<i>Rysunek 3. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze gospodarczej</i>	37
<i>Rysunek 4. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze środowiskowej</i>	40
<i>Rysunek 5. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.....</i>	42
<i>Rysunek 6. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze technicznej</i>	45